

FÅGLAR I DALARNA

ARG 27* 1994* NR 2

Utes av Dalarnas ornitologiska förening (DOF) och utkommer med fyra nummer per år. Medlemskap i DOF kostar 60 kr/år och då ingår Fåglar i Dalarna. Familjemedlemmar betalar 10 kr/år och som stånding medlem betalar man 1.320 kr. Avgiften sätts in på pg. 85 46 63-2, c/o Yngve Eifwing, Orsagatan 9, 784 65 Borlänge. Adressändringar skickas till denna adress. Yngves telefon är 0243- 122 93. Material till tidningen samt bytestidskrifter skickas till redaktören.

Redaktör

Bertil Rahm 0240-230 02, 235 23
Skivbrytarvägen 35 d
772 40 Grängesberg

Redaktion

Pelle Adenäs 0240-177 33
Thorild Jonsson 0240- 159 38

Ansvarig utgivare

Ulf Svensson 0240-374 16
Halvarsvägen 106
771 94 Ludvika

Jan-Olov Hedblad 0240-811 35
Peter Ohlsson 0240-912 27

Innehåll

Fågelrapport, Dalarna 1993 / Pelle Adenäs m fl	sid	47
DOF-info / Svend Svarrer	95	
DOF till Skåne i augusti / Programkommittén	95	
Aktuella observationer / Pelle Adenäs	97	

Bäste läsare!
Vi beklagar att nr 2 har blivit försenat. Detta beror på att arbetet med den alltmest omfattande rapporten tagit betydligt längre tid än beräknat. MANUSSTOPP för nr 3 är därför framflyttat till 1 augusti, men vi vill naturligtvis ha in material så snabbt som möjligt. Nr 3 ska enligt våra planer utkomma i september.
Redaktionen

Omslag: Grå flugsnappare
Foto: Svante Joelsson

ISSN 0281-4374

FÅGELRAPPORT DALARNA 1993

Pelle Adenäs, Joakim Ehms, Jan Forslund, Lars-Göran Hansson, Yngve Hareland
Bengt Persson och Bertil Rahm

Härmed presenteras 1993 års fågelrapport från Dalarna. Den följer den rapporteringsguide som var införd i FID 4:93 och bygger på ett stort antal observatörers inskickade material.

Instruktioner för rapporteringen och dylikt publiceras i samband med rapporteringsguiden.

Under året har Berndt Larsson lämnat rtk och vi tackar honom för det jobb han lagt ner under alla år han varit med. Som efterträdare till Berndt har Joakim Ehms, Avesta utsetts.

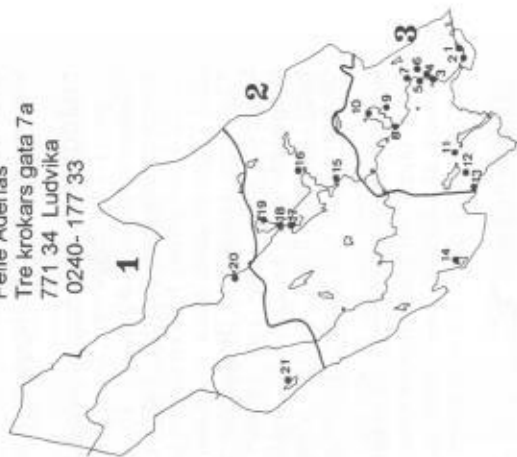
Rtk-ledamöterna svarar i vanlig ordning för varsin del av artsammanställningen och i ett par fall även för arttexterna. I övrigt står Pelle Adenäs för arttexterna. Fördeiningen har varit Joakim Ehms: lommar- skrakar, Yngve Hareland: rovfåglar, måsar-alkor, Bertil Rahm: höns- fåglar-vadare, Bengt Persson: duvor- hackspettar, Jan Forslund: lärkor- trastar, Lars-Göran Hansson: sångare- fältsparvar samt Pelle Adenäs: tillägg samt utskrift.

En * framför artnamnet betyder att samtliga fynd granskats och godkänts av rtk. Står * framför ett visst fynd betyder det att just det fyndet är granskat men inte de övriga. Två * framför artnamnet visar att fyndet är granskat och godkänt av RK (SOF:s raritetskommitté). Siffrorna efter artnamnet anger antalet fynd före 1993 resp. under året.

Nedan följer en karta över Dalarna, dess kommuner och rapportområden. De lokaler som är markerade är de mest förekommande i rapporten och anges ej med kommun eller socken där.

Rapportmottagare:

Pelle Adenäs
Tre krokars gata 7a
771 34 Ludvika
0240-177 33

1. Basingen, Avesta kn.
2. Sornboviken, Avesta kn.
3. Hovran, Hedemora kn.
4. Trollbosjön, Hedemora kn.
5. Fatburen, Hedemora kn.
6. Flinesjön, Hedemora kn.
7. Svinesjön, Hedemora kn.
8. Holmsjöarna, Borlänge kn.
9. Kyrbyttjärn, Falu kn.
10. Frånbyviken, Falu kn.
11. Leran, Svedjebockens kn.
12. Glaningen, Ludvika kn.
13. Hottjärn, Ludvika kn.
14. Lisjön, Ludvika kn.
15. Linsjön, Leksands kn.
16. Glistjärn, Rättviks kn.
17. Norrviken, Mora kn.
18. Alderängarna, Mora kn.
19. Lindånget, Orsa kn.
20. MyckeIn, ÄlvdaLena sn.
21. Tisjön, Lina sn.

SMÅLÖM *Gavia stellata*

82 häckningar inrapporterade, vilket är en högre notering än de närmast föregående åren. Malungs socken står med 49 par varav 35 lyckade häckningar (Börje Dahlén, Börje Flygar). I övrigt konstaterades häckningar enligt följande, Smedjebacken 2, Borlänge 1, Falun 2, Leksand 4, Lima 19, Orsa 2, Årvidalen 1 och Idre 2.

STORLÖM *Gavia arctica*

Vinterfynd: 1 ex 15.12 Häggenäs, Borlänge kn (Magnus Eilfwing).

SMADOPPING *Tachybaptus ruficollis* (24, 8)

1 ex 1-3.1 Boggviken, Orsa kn (Thomas Jågas m.fl.), 1 ex 10.1 Frostbrunnsdalen, Borlänge kn (Ulla Olofsson), 1 ex 24.1-14.3 Borgårdsströmmen, Svärdsjö, Falu kn (Olle Ekman, Fredrik Friberg m.fl.), 1 ex 7.2-22.3 Lövhuddan, Falu kn (Johan Lindholm, Fredrik Friberg m.fl.), 1 ex 20.2-22.3 Tingsnäs udde, Mora kn (Joakim Ehre, Thomas Jågas m.fl.), 1 ex 21.2-12.4 Noret, Leksand kn (Roger Mellroth, Robert Kavhed, Jan Nordin, Helene Malmberg m.fl.), 1 ex "maj" Limsjön (Staffan Müller). Troligen samma som föregående ex. 1 ex 22.8-6.10 JanMattsdammen, Hotjärn (Håkan Dahlström, Bertil Rahm m.fl.), 1 ex 10.9 Vassjön, Sör-Amsberg, Borlänge kn (Ulla Olofsson), 1 ex 1.12 Torsång, Borlänge kn (Yngve Johansson).

Hela 6 fynd under de första månaderna på året, varav 4 långstannare. Man kan ju undra vart dessa fåglars häckplatser har legat. Fågeln i Limsjön kan indikera att häckning förekommer där. Fågeln i Boggviken upptäcktes redan 24.12.92 och är därför inte medräknad i årets summa.

GRÅHAKEDOPPING *Podiceps griseogena*

Häckning: 1 par Norrgårdssjön, Avesta kn (Joakim Ehre, Jan Forslund, Mats Forslund).

Övriga fynd: 2 ex 2.5-10.7 Västerjärn, Mora kn (Lars Hansson, Bengt Oldhammer, Magnus Strömberg), 1 1K 26.9-2.10 Lunden, Orsasjön, Orsa kn (Lars Hansson, Lars-Göran Hansson, Magnus Strömberg), 1 ex 30.9 Österviken, Falu kn (Torbjörn Rynéus), 2 ex 19.11 Runn, Falu kn (Yngve Johansson).

En häckning, en eventuell häckning samt 3 ströfynd är något mer än "normalbild" för gråhakens förekomst i Dalarna. Häckfyndet i Avesta är den tredje lokalen i Dalarna där häckning konstaterats och det andra fyndet i Avesta kn.

SVARTHAKEDOPPING *Podiceps auritus*

Häckningar: 6 par JanMattsdammen, Hotjärn (Bertil Rahm m.fl.), 1 par Svärdsjösjön, Borlänge kn (Bo Eriksson), 1 par Gällingsflötjärnen, Malungs sn (Börje Dahlén), 1 ad 16.6 och 1 pull 20.7 Svartnästjärn, Transtrands sn (Birger Johansson), 1 par Glisstjärn (Lars Thålen), 1 par Lindånget (Lars Hansson m.fl.), 1 par Åstjärn, Orsa kn (Lars Hansson), 3 par Namnlösen, Orsa flygfält, Orsa kn (Lars Hansson).

15 häckningar är två mer än för 1992 men lokalerna varierar något. 4 lokaler fattas från förra året medan 2 har tillkommit.

Övriga fynd: 57 ex inrapporterades totalt mellan 22.4-23.10. Detta var första året som rtk ville ha in alla fynd av svarthaken och vi får vänta något år innan en utvärdering kan göras.

STORSKARV *Phalacrocorax carbo*

Som mest 4 ex kring Siljan, Leksands kn under hela året (Staffan Müller), 1 ex 21.4 Glöttret, Torsång, Borlänge kn (Yngve Johansson), 1 ex 24.4 Orsasjön, Mora kn (Lars-Göran Hansson), 1 ex 29.8-12.9 Söderbärke, Smedjebackens kn (Hans-Erik Dahlström, Jan Hellström, Tommy Persson, Michael Magnusson), 1 ad, 2 1K 31.8-30.10 Torsång, Borlänge kn (Sten-Erik Bohlin, Hans Hedin m.fl.), 1 ex 22.9 Alviken, Siljan, Leksands kn (Sture Eld), 2 ex 24.10 och 1 ex 21.11 Siljan, Leksands kn (Arne Reidin).

Om vi antar att det totalt sågs 4 ex vid Siljan så blir årets antal 8 fynd av totalt 10 fåglar vilket är högre antal än normalt. Dock är skarven regelbunden kring Siljan och de flesta fynd rapporteras säkerligen inte. Bortser man från Siljansfynden blir antalet 4 fynd av 6 fåglar och det är normalt för de senaste åren. Att fåglar stannar så länge som 2 månader på en lokal, utanför Siljansområdet, är dock mycket ovanligt och många skådare passade på att bekanta sig med Torsångsfågarna.

RÖRDROM *Botaurus stellaris* (27, ca 4)

3 tulanade hannar i Hovranområdet från april-juni. Vardera 1 ex i Fatburen, Flinesjön och Svinesjön. (Joakim Ehre, Jan-Erik Westlund, Jan Forslund m.fl.), 1 ex 20.6-10.7 samt som mest 4 ex 11.7-20.7 Kyrkbytjärn (Lars Wallström, Hans Hedin, Yngve Johansson m.fl.).

1992 sågs 1 ex i Kyrkbytjärn 3-4.8 och det var Faluns andra fynd. Med 4 ex i juli kan man skäligen misstänka att en häckning har skett på platsen vilket isafall skulle vara Dalarnas första! Något för Faluornitologerna att hålla koll på under året.

***ÄGRETTHÅGER** *Egretta alba* (2, 1)

1 ex 11-12.5 Kollsjön, Leksands kn (Ulf Bond, Per Lindberg, Conny Land).

Dalarnas tredje ägretthäger slog sig ned i en liten skogstjärn utanför Leksand. Enligt uppgift skall en ägretthäger ha setts i Dalstrand strax innan och det skulle isafall kunna vara samma fågel.

HÅGER *Ardea cinerea*

Häckningar: 4 par inom Avesta kn (Mats Forslund, Malin Ingvar-Nilsson, Stefan Morell).

Vinterfynd: 1 ex 8.2 Dragsångarna, Leksands kn (Gunnar Lind). Som mest 3 ex jan Bråfallet, Smedjebackens kn (gm Pelle Adenäs), 1 ex 6.2

Frostbrunnsdalen, Borlänge kn (Ulla Olofsson). 1 ex 14-20.2 Brunna, Hovran (Jan-Erik Westlund m.fl.). 4 ex dec Leksand (Staffan Müller)

Arten kan nu anses som etablerad häckfågel inom Avesta kommun med häckningar årligen på flera lokaler.

KNÖLSVAN *Cygnus olor*

Nordlig häckning: 1 par Myckeln (Lars-Göran Hansson). Lokalen är sedan många år känd som landskapets nordligaste häcklokal. Anmärkningsvärt är att hela 38 ex fanns på lokalen från slutet av juli till augusti. (Lars-Göran Hansson, Jan Hansson).

MINDRE SÅNGSVAN *Cygnus columbianus* (ca 41, ca 7)

Vårfynd: Som mest 4 ex mars-april Fatburen- Svinesjön (Jan Forslund m.fl). Fåglaorna var oftast uppdelade två och två och räknas därför som två fynd. 2 ex 22.3-8.4 Sonnboviken (Joakim Ehre, Berndt Söderlund). 6 ex 12.4 Bäsingen (Joakim Ehre, Lars Hansson). 1 ex sträckande Karbo, Avesta 12.4 (Joakim Ehre, Lars Hansson). 1 ex 22.4 Bysjön, Ludvika kn (Peter & Petter Ohlsson).

Höstfynd: 8 ex sydsträckande 10.10 Fågelgården, Sunnansjö, Ludvika kn (Pelle Adenas).

Fynden i Ludvika var de andra och tredje för kommunen. En av fåglarna vid Sonnboviken var halsmärkt 1992 på Novaja Zemlja i norra Ryssland!

SÅNGSVAN *Cygnus cygnus*

Häckningar: 11 par inom Älvdalens kn (Alf Nordin). 1 par Transtrands sn (Berndt Larsson). 1 par Mora kn (Lennart Bratt). 1 par Malungs sn (Bertil Helmersson). 1 par Hedemora kn (Berndt Söderlund).

Stora ansamlingar: Vårens toppnotering var 1167 ex vid Sonnboviken (Joakim Ehre). Under hösten sågs som mest 300 ex 28.11 vid Hovran (Jan-Erik Westlund).

SÄDGAS *Anser fabalis*

Stora ansamlingar: Som mest räknades 200 ex in vid Hovran 27.3 (Berndt Söderlund, Jan-Erik Westlund). Betydligt mindre antal än året innan då som mest 750 ex rastade.

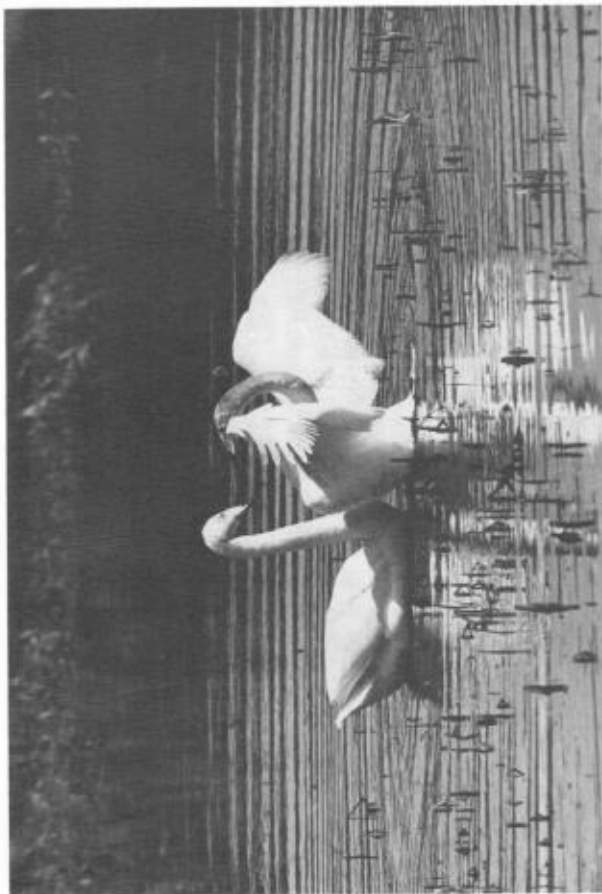
***TUNDRASÄDGAS** *Anser fabalis rossicus* (0,2)

2 ex (oftast ej tillsammans) 23.3-16.4 Hovranområdet (Jan Forslund, Pelle Adenas, Joakim Ehre, Bertil Rahm m.fl.).

Första säkra fynden av denna, eventuellt förbisedda, ras. Rasens förekomst i Sverige är omtvistad men troligen förekommer den sparsamt i sådgåsflockarna på de större rastplatserna.

SPETSBERGGAS *Anser brachyrhynchos* (13, 3)

*2 ex 17.3 Fatburen (Sten-Erik Bohlin). *1 ex Hovranområdet 23.3-17.4 (Jan Forslund m.fl.). 1 ex "maj" Limsjön (Staffan Müller).

Sångsvanar. Foto Svarante Joelsson

Fågeln i Limsjön är troligen samma som tidigare setts där i maj och för vilken man kan fundera över ursprunget.

BLÄSGÅS *Anser albifrons* (38, 50-88 ex)

1 ex 25.9 Rudorna, Borlänge kn (Bo Eriksson). 1 ex (ev. samma) 26.9 Nedre Kårtyllasjön samt Fåran, Holmsjöarna (Hans Hedin, Yngve Johansson, Fredrik Friberg, Johan Lindholm). 1 ex sydsträckande med 8 mindre sångsvanar 10.10 Fågelgården, Sunnansjö, Ludvika kn (Pelle Adenas). 4-5 ex 12.10 Stora Skedvi, Sätters kn (Bertil Bengtsson). 45 (!) ex 13.10 Svärdsjön, Borlänge kn (Yngve Johansson). 29 ex (ev en del av flocken från 13.10) 14.10 Nedre Kårtyllasjön, Borlänge kn (Lotta Bonde, Yngve Johansson). 7 ex 15-25.10 Nedre Kårtyllasjön- Svärdsjön, Borlänge kn (Yngve Johansson, Fredrik Friberg, Hans Hedin).

Ett uppträdande helt utan motstycke! På några dagar sågs fler bläsgäss i Dalarna än alla tidigare fynd totalt! Enligt preliminära rapporter från kustlandskapen så sträckte stora mangder med blå- och brantagäss längst med norrländskusten kring 10-12.10.

GRÅGÅS *Anser anser*

Häckningar: 1 par Flinesjön (Berndt Söderlund). 2 par Limsjön (Staffan Müller).

Nordliga fynd: 1 ex 31.3 Myckeln (Lars-Olov Grund). Troligen det nordligaste fyndet hittills för arten.

Inom Hovranområdet häckar troligtvis flera par i den svåröverskådliga Svinesjön.

STRIPGÅS *Anser indicus* (3, 4 fynd, 6 ex)

3 ex 1-3.6 Pårby, Grangårde, Ludvika kn (Peter Ohlsson, Pelle Adenäs, Bertil Rahm). 1 ex 26.7 Byrviken, Leksands kn (Anders Hans, Anders Ståhl). 1 ex 26.7 Fornbybanken, Leksands kn (Conny Land). 1 ex aug-25.9 Glöttret-Hessesjön, Borlänge kn (Hans Hedin, Gunnar Bläck, Magnus Eifwing m.fl.). 1 ex "hela hösten" Håradbydden, Leksands kn (Staffan Müller). 1 ex sept-10.10 Långbryggan, Rättvik (Lars Thålen). 1 ex 1-31.10 Yttermo/Mjälgen, Leksands kn (Gunnar Lind). 1 ex 24.10 Dragsångarna, Leksands kn (Gunnar Lind). 1 ex 12.10 Stora Skedvi, Sätters kn (Bertil Bengtsson).

Troligtvis var det endast 1 ex som huserade i Leksandsstrakten under sommaren-hösten. Möjligtvis med undantag för fågeln i Dragsångarna. Det kan istället ha rört sig om Rättviksfågeln. En tredje fågel tillbringade hösten i Borlänge och antagligen var det samma individ i Säter. Rent teoretiskt skulle dessa tre fåglar vara identiska med de tre vid Grangårde men vi håller det för troligt att detta var andra fåglar.

KANADAGÅS *Branta canadensis*

Nordliga häckningar: 3 par Älvdalens sn (Lars-Olov Grund). Ett par mer än förra året.

Stora ansamlingar: 829 ex 24.10 Nedre Kårtyllasjön, Borlänge kn (Fredrik & Lars Friberg). 625 ex 20.11 Uppbotjärn, Sätters kn (Fredrik & Lars Friberg). 500 ex 24.10 Hovran (Berndt Söderlund).

Vinterfynd: Bortemot 30 ex övervintrade 92/93 inom landskapet. En klar ökning jämfört med tidigare år.

VITKINDAD GÅS *Branta leucopsis* (45, 10 fynd, ca 86 ex)

Vårfynd: 1 ex 23.3-19.4 Hovran (Peter Dahlin, Göran Johansson m.fl.). 2 ex 10.4 Insjön, Leksands kn (Conny Land). 1 ex 11.4 Torsång, Borlänge kn (Bor-Eriksson). 1 ex 12.4 Bunk, Insjön, Leksands kn (Henry Pollack, Anders Hans, Gunnar Lind m.fl.). 1 ex 23.4 Glaningen (Peter Ohlsson m.fl.). 1 ex april/maj Limsjön (Staffan Müller).

Höstfynd: 1 ex 10.8 Limsjön (Bengt Fredriksson). 1 ex 12.8 Orsa camping, Orsa kn (Lars Hansson). 1 ex 10.10 Långbryggan, Rättvik (Lars Thålen). 70 (!) ex 11.10 Bötsjön, Malungs sn (Bror-Erik Larsson). 1 ex 16-17.10 Heros, Smedjebacken kn (Håkan & Jan-Erik Dahström). 1 ex 1-28.10 Lindånget (Lars Hansson). 3 ex 24.10 Vinås, Mora kn (Lars Hansson, Jojje Lintrup, Lars Malmberg).

Den vitkindade blir allt mer regelbunden. För tredje året i rad fanns 1 ex vid Limsjön under en längre tid. Som vanligt kan man fundera över ursprunget men flocken på 70 ex sträckande över Malung 11.10 visar iallafall att "spontana" fåglar kan uppträda. Flocken, som udda nog flog åt nordost, är den största anträffade. Det gamla rekordet var 32 ex i Floda 1953. Se förövrigt blåsgås.

PRUTGÅS *Branta bernicla*

Vårfynd: 2 ex 20.4 Limsjön (Staffan Müller). 1 ex 4.5 Nordåker, Gagnefs kn (Karin Florell).

Sommarfynd: 1 ex 19.6 Lindånget (Lars-Göran Hansson). 1 ex 21-22.7 Österviken, Avesta kn (Joakim Ehrs, Mats Forslund, Anders Larsson m.fl). Andra året i rad med sommarfynd. Samma fågel!

Höstfynd: 250 ex nordsträckande 9.10 Kavelmora, Falu kn (Owe Olsson). 238 ex sydsträckande 9.10 Bruntbo, Sätters kn (Rolf Lundmark). 150 ex sydsträckande 10.10 Torsång, Borlänge kn (Magnus Eifwing, Johan Gelling-Nyström, Anders Danielsson). 1 ex 11.10 Prästjärn, Torsång, Borlänge kn (Yngve Johansson). 71 ex sydsträckande 11.10 Glöttret, Torsång, Borlänge kn (Yngve Johansson). 1 ex 17.10 Torsång, Borlänge kn (Eddine Hodi m.fl.). 1 ex 14.10 Tennängets fåbod, Älvdalens sn (Lars-Olov Grund, Johan Westerling). 1 ex 14.10 Flösjön, Floda, Gagnefs kn (Hans Ingridz). 1 ex 12.10 Niställningsdammen, Malungs sn (Ingvar Eriksson, Sven-Ake Danielsson). 9 ex 12.10 Horemundsjön, Transtrands sn (Birger Johansson). 5 ex 14-16.10 Storbjörddet, Malungs sn (Harry Hedman, Bror-Erik Larsson, Hans-Erik Eriksson). 1 ex en vecka i slutet på oktober Åskaken, Malungs sn (Sengsta-Gösta Eriksson). 1 ex 18.10-17.11 Saxviken, Mora kn (Jojje Lintrup, Lars Hansson, Lars Malmberg, Magnus Strömberg).

För andra året i rad ett mycket rikligt uppträdande. Precis som för blåsgås och vitkindad gås är det kring 10.10 som "massuppträdandet" startar. Förutom dessa obsar rapporteras "hundratals av små, mörka kacklande gäss" av flera ickeskådare bl.a i Ludvikatrakten. En hel del fåglar blir sedan kvar varav fågeln i Saxviken är kvar till extremt sent på året.

GRAVAND *Tadorna tadorna* (33, 3)

1 ex 22.3 Sanda, Mora kn (Magnus Strömberg). 1 hanne 30.4 Lindånget (Lars Hansson, Thomas Jågas). 1 hanne 25.5 Västerdalälven, Fors, Malungs sn (Hans-Erik Eriksson m.fl.).

Normalt uppträdande.

Aven -93 sägs många prutgås.
Foto Svante Joelsson.

BLÅSAND *Anas penelope*

Häckningar i område 2-3: 1 par Hötjärn (Bertil Rahm), 2 par Östansforsån, Falu kn (Fredrik Friberg, Johan Lindholm), 1 par Kyrkbyttjärn (Fredrik Friberg m.fl.), 1 par Öje, Malungs sn (Börje Dahlén), 1 par Gøtholmen, Västerdalälven, Malungs sn (Nils Larsson), 1 par Limsjön (Staffan Müller)

Alla lokaler är "gamla" blåsandshäcklokaler.

Stora ansamlingar: 220 ex 25.4 Sundsnäs, Sollerön, Mora kn (Magnus & Jenny Strömberg). En av de större ansamlingarna under senare år.

Vinterfynd: 2 ex 6.12 Kanostadion, Torsång, Borlänge kn (Yngve Johansson). Första vinterfyndet sedan 1988.

SNATTERAND *Anas strepera* (ca 32, ca 8)

Häckning: 1 par Limsjön (Staffan Müller). Andra häckningen. Den första konstaterades 1992 vid Hötjärn. Första obsen vid Limsjön 25.4.

Övriga fynd: 1 hanne 4-14.4 Bysjön, Grangårde (Peter Ohlsson m.fl.), 1 hanne "april" Hovran (Jan-Erik Westlund), 1 par 27-29.4 Kyrkbyttjärn (Kalle Bergström, Torwald Tranetoft, Lotta Bonde), 1 par 29.4-1.5 Stora Holmsjön (Conny Trogen, Johan Gelling-Nyström m.fl.), 1 par 27.6 Torsång, Borlänge kn (Peter Dahlin, Göran Johansson, Mikael Björslund, Patrik Heed), 1 par 25.9 Hovran (Jan Nordin), 1 hanne 26.9 Fatburen (Jan Forslund).

Från att ha varit en stor raritet under 70-talet (9 fynd) har den nu blivit en regelbunden gäst. I slutet på april fanns åtminstone 3 par samtidigt i landskapet.

"AMERIKANSK KRICKA" *Anas crecca carolensis* (2,1)

1 hanne 13-20.6 Hällagrundet, Hovran (Jan-Erik Westlund, Berndt Söderlund, Jan Forslund, Christian Cederroth m.fl.).

Tredje fyndet. De två första var två hanner som sågs på samma lokal 18-19.4.1978. Årets hanne var mycket svårsedd och ofta försvunnen i vegetationen till mångas förtret.

"GULKINDAD KRICKA *Anas formosa* (0,1)

1 hanne 12-13.4 Bunk, Insjön, Leksands kn (Pelle Florell, Ragnar Nyberg, Jerry Andersson m.fl.).

Första fyndet i Dalarna av denna förmodade icke spontana art. Fyndet var det 9:e i Sverige. Trots "klammerstatus" var det många ivriga skådare som passade på tillfället att bekanta sig med denna art. Fågeln försvann under kvällen den andra dagen.

STJÄRTAND *Anas acuta*

Häckning: 1 par Limsjön (Staffan Müller). 5 ungar blev flygga. Andra året i rad arten häckar i Limsjön.

Större flock: 12 ex 25.9 Hovran (Berndt Söderlund). Det är sällan mer än 10 stjärtänder ses tillsammans. Oftast uppträder arten parvis.

Tidigare fynd under häcktid: 3 hanner, 1 hona 12.6.92 Kyrkbyttjärn (Lotta Bonde)

ARTA *Anas querquedula*

Häckning: Minst 3 par Limsjön (Staffan Müller). 1 par Norrviken (Per Danielsson).

Övriga fynd: 2 par Glaningen 24.4 och 1 par kvar till 28.4 Glaningen (Peter Ohlsson m.fl.). Som mest 4 ex 24.4-10.6 Lindånget (Lars Hansson m.fl.), 1 par 1.5 Vattnäs, Mora kn (Lars-Göran Hansson m.fl.), 3 par 1.5 Fåran, Holmsjöarna (Bo Eriksson m.fl.), 1 par 1.5 Utendal, Borlänge kn (Magnus & Yngve Eifwing, Bo Eriksson), 1 hanne 2-16.5 Hälla, Hovran (Joakim Ehrs, Berndt Söderlund), 2 par 9.5 Fatburen (Joakim Ehrs), 1 par 20.5 Vintjärn, Falu kn (Olle Ekman).

SKEDAND *Anas clypeata*

Häckningar: 1 par Hötjärn (Bertil Rahm m.fl.). Minst 2 par Limsjön (Staffan Müller).

Övriga fynd: Ca 50 ex rapporterades vilket är något lägre antal än för 1992.

MANDARINAND *Aix sponsa* (13,1)

2 hanner 13-18.4 Tisken, Falu kn (Fredrik Friberg, Lars Wallström m.fl.).

Tillägg 1990: 1 hanne 11.5 Hagudden, Söderbärke, Smedjebackens kn (Jan Hellström, Tommy Persson, Hans-Eric Dahlström). Andra fyndet detta år. Det fyndet, vilket är det senaste, gällde 2 hanner vid Falun 11.4.

BRUNAND *Aythya ferina*

Häckningar: 2 par Hötjärn (Bertil Rahm), 1 par Glisstjärn (Jan-Erik Phersson), Minst 2 par Limsjön (Staffan Müller).

Övriga fynd: 75-80 ex inrapporterades förutom häckningarna. Största ansamlingen var vid Hötjärn där som mest 44 ex sågs 11.9.

5 häckningar mot ingen förra året. Förra året var första året med fullständig rapportering och vi väntar några år innan vi utvärderar resultatet.

VIGG *Aythya fuligula*

Stora ansamlingar: 70 ex 25.9 Stora Holmsjön (Bo Eriksson), 75 ex 3.5 Limsjön (Staffan Müller). Förra året skrev vi att så stora flocka troligen bara ses i Grängesbergstrakten men årets fynd visar att så inte är fallet.

Vinterfynd: 1 hanne 1-31.1 Tisken, Falu kn (Fredrik Friberg, Lars Wallström).
1 hona 1.1-11.2 Östanforsån, Falu kn (Lotta Bonde, Fredrik Friberg, Johan Lindholm). 1 hona 12-13.2 Hälla, Hovran (Jan Forslund, Berndt Söderlund). 13-15:e vinterfyndet. Man kan dock misstänka att honan i Falu och Hovran är samma ex.

BERGAND *Aythya marila*

Häckningar: 1 par Mellersta Fosksjön, Långfjället, Idre sn (Yngve Hareland, Pelle Adenäs).

Vårfynd: 1 par 25.4 Vikmanshyttesjön, Hedemora kn (Kjell Bergquist). 1 hanne 27.4 Hötjärn (Pelle Adenäs m.fl.). 2 hannar, 1 hona 3.5 Hovran (Sören Nyström). 2 hannar, 1 hona 9.5 Sjöhusen, Malungs sn (Ulf Matsson).

Övriga fynd: Ovanligt många fynd av bergand gjordes, speciellt under hösten. Troligen beror ökningen på ökad fåltaktivitet under senhösten. Största flokken var 11 ex 13.11 Hovran (Jan-Erik Westlund).

EJDER *Somateria mollissima* (40, 3)

1 hanne 30.4 Hörksbyn, Grängesberg, Ludvika kn (Bertil Rahm). 3 hannar, 6 honor 7.5 Väsman, Ludvika (Joakim Ehms, Thorild Jonsson, Peter Ohlsson). 1 hanne 15.8 Hovran (Jan Nordin, Helene Malmberg).

Vårfynden faller helt in i den tidigare fyndbilden medan augustifyndet får betraktas som mera udda, tidsmässigt.

ALFAGEL *Clangula hyemalis*

Fynd under häcktid: 1 hona 13.6 Granitjärnen, Öje, Malungs sn (Börje Dahlén).

Övriga fynd: 11 ex rapporterades under vårsträcket (3 ex 1992) och 35 ex under höststräcket (6 ex 1992). Uppgången får även för denna art skyllas på ökad aktivitet bland skådarna. Notera dock att det 1991 rapporterades 48 ex totalt. Årets största flock var 15 ex 24.11 Vanbo, Barken, Smedjebackens kn (Bertil Rahm).

SJÖORRE *Melanitta nigra*

Häckning: 1 par Mellersta Fosksjön, Långfjället, Idre sn (Yngve Hareland, Pelle Adenäs).

Fynd under häcktid: 1 hanne, 2 honor 5.6 Rysjön, Malungs sn (Lennart Stenbäck). 14 hannar, 6 honor 19.6 Fulufjäll, Särna sn (Joakim Ehms, Lars Hansson, Anders Larsson m.fl.). 1 hona 26.6 Laksnäs, Siljan, Leksands kn (Lars-Erik Nilsson).

Stora ansamlingar: Största rapporterade flokken var 40 ex 23.10 Hovran (Sten-Erik & Ghia Bholin).

SVÄRTA *Melanitta fusca*

Vårfynd: 6 ex 6.5 Hörksbyn, Grängesberg, Ludvika kn (Bertil Rahm, Thorild Jonsson). 1 hona 14.5 Hosjö, Runn, Falu kn (Håkan Olsson). 2 hannar, 1 hona 14.5 Rallsjön, Rättviks kn (Lotta Bonde).

Sommarfynd: 1 hanne 11.6 S. Österviken, Leksands kn (Conny Land). 1 par 20.6 Yttre Hågasjön, Älvdalens sn (Lars-Olov Grund, Fredrik Jonsson). 3 hannar 21.6 Flyn, Älvdalens sn (Lars-Olov Grund, Fredrik Jonsson).

Höstfynd: 2 ex 17.11 Runn, Falu kn (Yngve Johansson). 1 ex 18.11 Bäsingen (Joakim Ehms). Som mest 4 ex 19-24.11 Legranäs, Mora kn (Lars Hansson, Magnus & Jenny Strömberg).

9 fynd är en klar ökning jämfört med de senaste åren. Om det beror på ökat skådande eller är en reell ökning är svårt att avgöra än.

SALSKRAKE *Mergus albellus*

58-63 ex rapporterades under sträcktiden. Den största ansamlingen var 11 ex 10.10 Fatburen (Håkan och Jan-Erik Westlund).

Talrikare uppträdande än förra året. Den säkraste lokalen att se arten på under såväl vår- som höststräcket är Fatburen.

SMÅSKRAKE *Mergus serrator*

Häckningar utanför Siljansområdet: 1 par Haggen, Smedjebackens kn (Sören Karlsson). 1 par Borgården, Falu kn (Fredrik Friberg). 2 par Varpan, Falu kn (Fredrik Friberg). 1 par Utgrycken, Falu kn (Lotta Bonde). 1 par Runn, Borlänge kn (Sören Nyström).

Vinterfynd: 1 hanne 6.2 Hovnäs, Avesta kn (Berndt Söderlund). Arten är en mycket ovanlig övervintare i landskapet.

Övriga fynd: För första gången ville räk ha in samtliga fynd av arten för att få en bättre bild av dess status. Totalt (förutom häckningarna) rapporterades 110 ex. Största flockarna var 9 ex 9.5 Hörksbyn, Grängesberg, Ludvika kn (Bertil Rahm) samt 10 ex 20.8 Rog, Falu kn (Sten-Erik Bholin).

STORSKRAKE *Mergus merganser*

Stora ansamlingar: 400 ex 29.10 Glöttret, Torsång, Borlänge kn (Yngve Johansson). 330 ex 6.11 Heros, Barken, Smedjebackens kn (Håkan Dahlström).

HAVSÖRN *Haliaeetus albicilla*

Avesta kn: 2 olika fåglar sågs regelbundet under hela året vid Bysjön (Mats Forslund). Vid Tyttbo noterades 1 2K 6.1 (Lars Wallström) samt 1 2K och 1 4K 10.1 (Joakim Ehms, Berndt Söderlund). Fyra noteringar gjordes även vid Sonnboviken; 1 ad 15.3 och 29.3 samt 1 2K 22.3 och 10.4 (Joakim Ehms,

Berndt Söderlund). Vid Bäsingen gjordes två höstobservationer 1 ad 31.10 samt 1 ad och 1 subad 16.11 (Berndt Söderlund, Joakim Ehms).

Hedemora kn: Enda vinterfågeln var 2 ex 10.1 vid Hovran (Jan Forslund). Under våren sågs den med 1 ex 9-10.4 Hovran (Jan Forslund). Under sommaren uppehöll sig 1 ad 27.6 vid Finesjön (Jan-Erik Westlund), 1 subad 29.7 Hovran (Jan-Erik Westlund), 1 ad 8.8 och 21.8 Hovran (Berndt Söderlund) samt 1 ad 19.8 Runshyttan (Jan-Erik Westlund). Höstobsarna var 1 subad 5.9 Hovran (Jan-Erik Westlund), samt 1 ad vid 4 tillfällen 11.9-7.11 Hovranområdet (Jan Nordin, Helene Malmberg m.fl.).

Smedjebacken: 1 subad 17.3 Leran (Jan-Erik & Håkan Dahlström).

Borlänge: 1 ex 18.3 Torsång (Kalle Bergström), 1 ad 17.10 Bysjön (Hans Hedin) samt 1 ex 31.10 Glottret, Torsång (Yngve Johansson).

Malung: 1 ex 6-16.3 på åtel inom socknen (Bror-Erik Larsson, Hans-Erik Larsson).

Mora: 1 ad 8.5 Sollerön (Hans Nydahl).

Orsa: 1 subad 4.4 Hansjö (Thomas Jågas, Lars-Göran Hansson) samt 1 subad 12.4 Lindånget (Lars-Göran Hansson).

Fortfarande är Avesta och Hedemora de stora kommunerna när det gäller havsörn. Men tendensen är att allt fler fynd noteras på andra håll.

Som lite kuriosita kan nämnas att den 30.4 passerade, på långt håll, en sydväststräckande fågel Orsa camping som först bestämdes till havsörn med "konstigt mycket vitt på armen". Senare såg observatörerna på TV (!) ett program om Jättehavsörnen och slogs av tanken att den liknade väldigt mycket Orsa fågeln. En sådan hade under vintern setts i Finland och en dag efter observationen dök den upp i Värmland, rakt sydväst om Orsa II. Fågeln, som troligen var en rymling, dök sedan upp i Skåne för att så återvända till Finland och sluta sina dagar i Lettland.

BRUN KÄRRHÖK *Circus aeruginosus*

Häckning: 1 par häckade framgångsrikt i Kyrkbyjärn (Lars Wallström m.fl.).

Nordliga fynd: 1 hona 5.5 Sörmås, Torgås, Transtrands sn (Per Lif), 1 par 28.4-9.8 Norrviken (Per Danielsson).

Fynd i Västerbergslagen: 1 hane 27.4 Jan-Mattsdammen, Hötjärn (Göran Israelsson) och 1 hona 2.5 samma lokal (Tomas Byström), 1 hona 2.5 Burångarna, Grangårde, Ludvika kn (Thorild Jonsson).

Arten är förvånansvärt sällsynt i Västerbergslagen med bara ett par fynd årligen.

BLA KÄRRHÖK *Circus cyneus*

Fynd under häckningstid: 1 hona vid flera tillfällen 21.5-31.8 samt 1 hane 10.8 i Borlängetrakten (Bo Eriksson m.fl.), 1 hane 8.8 Sörbo, Hovran (Jan Nordin, Helene Malmberg), 1 hona 11.7 Norrviken (Per Danielsson).

För tredje året i rad finns indikeringar på en häckning kring Borlänge. Fågeln vid Hovran kan mycket väl vara en tidig höststräckare.

Ung av brun kärrhök. Foto Lars Wallström

ORMVRÅK *Buteo buteo*

Endast 10 häckningar är inrapporterade vilket får betraktas som lågt. Som jämförelse kan nämnas att 12 duvhöks- och 11 sparvhöksäckningar har rapporterats.

Vinterfynd: 1 ex 1.1 Lindånget (Magnus Strömberg) och ev. samma fågel 31.1 Norrviken (Jorge Lintrup), 2 ex var kvar 27.11 vid Rudorna, Borlänge kn (Gunnar Bäck) och en av dessa sågs regelbundet till 23.12 (Lars Wallström, Lars-Erik Nilsson m.fl.).

Tidigare finns fem vinterfynd varav två har varit övervintringar.

FJÄLLVRÅK *Buteo lagopus*

Häckningar: 2 par inom Malungs kn. (Bror-Erik Larsson, Rolf Skogmo). 2 par är en nedgång från fjolårets 5 och lika som för 90 och 91.

Vinterfynd: 1 ex 9.1 Råforsberget, Malungs sn (Sven-Erik Oscarsson), 1 ex "hösten"-31.12 (och in på 94) Hedby, Djura, Gagnefs kn (Conny Trogen m.fl.), 1 ex 25.12-31.12 (och in på 94) Hedemora (Jan Forslund).

Vinterfynd har gjorts de flesta av de senaste vintrarna men det finns bara två tidigare övervintringar.

KUNGSÖRN *Aquila chrysaetos*

Sydliga fynd under häckningstid: Flera fynd av arten har noterats i juni-juli från Malungs, Borlänge och Avesta kommuner. Några ytterligare tecken på häckningar har inte gjorts.

FISKGJUSE *Pandion haliaetus*

45 rapporterade häckningar gör att vi åter är uppe i en normal summa för de senaste åren efter 1992 års nedgång till 28 par. Kommunfördelningen var följande med 91 och 92 års siffror inom parentes; Avesta: 0 (10,0), Hedemora: 15 (14,3), Säter: 3 (2,3), Smedjebacken: 4 (2,1), Ludvika: 1 (1,1), Borlänge: 1 (0,1), Gagnef: 0 (0,1), Falun: 5 (0,4), Leksand: 3 (3,2), Vansbro: 9 (6-7,4), Malung: 2 (1,1), Mora: 2 (0,1), Orsa: 0 (0,0) samt Älvdalen 3 (1,3).

Fluktationer mellan de olika åren beror helt klart på rapporteringens omfattning. För att ev. spåra en trend krävs en upprepning av de tidigare inventeringarna.

Sen obs: 1 1K början av november, Vansbro (Janolof Granberg). Troligtvis första fyndet efter september.

Fiskgluse. Foto Svante Joelsson.

TORNFALK *Falco tinnunculus*

Häckningar: 87 häckningar inrapporterade samt ytterligare ca 20 par under häckningstid. Häckfynden fördelades kommunvis enligt följande (med 92 års resultat inom parentes); Avesta: 0 (1), Hedemora: 0 (0), Säter: 0 (0), Smedjebacken: 0 (0), Ludvika: 3 (0), Borlänge: 8 (4), Gagnef: 0 (0), Falun: 1 (0), Leksand: 16 (25), Vansbro: 0 (0), Rättvik: 0 (0), Malungs sn: 37 (26), Lima sn: 14 (19), Transtrands sn: 0 (0), Mora: 0 (0), Orsa: 0 (0), Älvdalen: 8 (18).

Från Malung rapporterades 28 holkhäckare, 7 i högstubbar, 1 håltråd och 1 i kråkbo. I Lima var fördelningen 7 i holk, 5 i högstubbe, 1 risbo samt 1 okänd.

Sent höstfynd: 1 hane 27.11 Rudorna, Borlänge kn (Gunnar Bäck). Troligtvis samma ex som senare sågs på platsen i januari 1994.

*AFTONFALK *Falco vesperinus* (13,1)

1 hona 8.5 Sörbogrundet, Hovran (Jan-Erik Westlund, Tony Andersson, Berndt Söderlund).

Andra året i rad med fynd i Hedemoratrakten. Under 80-talet noterades sammanlagt 7 fynd.

STENFALK *Falco columbarius*

4 häckningar konstaterades, varav 2 var misslyckade, samtliga inom Malungs kn. (Börje Dahlén, Lars Halvarsson m.fl.). Ytterligare några fynd under häckningstid noterades inom Malungs kn (Bror-Erik Larsson, Börje Dahlén) samt 1 hona 4.8 Lisjön (Yngve Hareland) och 1 ex 6.6 =isnäsaviken, Leksands kn (Conny Land).

LÄRKFALK *Falco subbuteo*

Nordliga fynd: 1 ex sågs vid 4 tillfällen mellan 5.6 och 15.7 vid Tisjön (Börje Dahlén, Per Lif, Gunnar Bäck). Från Älvdalens sn rapporterades 4 fynd under sommaren samt 1 under hösten (Lars-Olov Grund). Den nordligaste häckningen var vid Orsa (Roland Öjeskog).

JAKTFALK *Falco rusticolus*

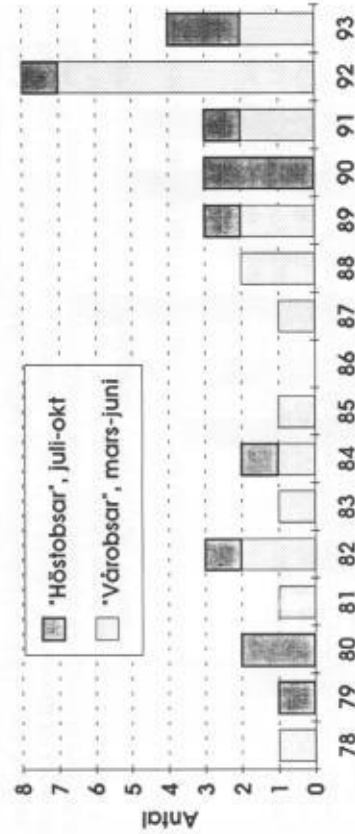
Från Älvdalens kn rapporterades *1 ex i skogslandet 5.6 (Lars-Göran Hansson) samt *1 ex på fjälled 28-29.7 (Yngve Hareland) och troligen samma 2.8 (Pelle Adenäs). Enda fyndet utanför de nordliga trakterna var: 1 ex 13.10 Limsjön (Staffan Müller).

PILGRIMSFALK *Falco peregrinus*

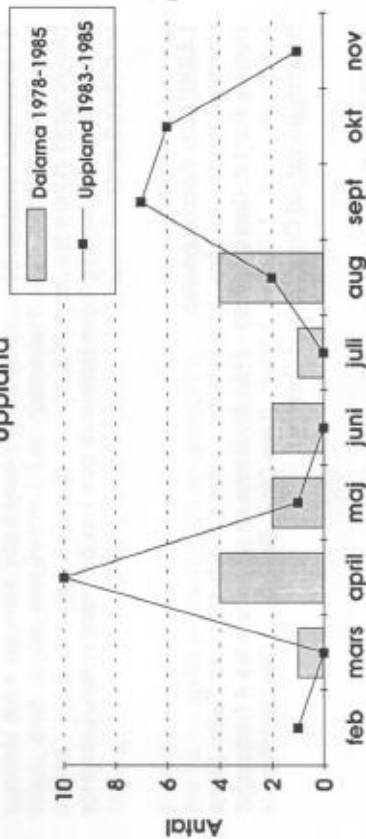
1 ex 18.4 Solvarbo, Sätters kn (Peter Dahlin, Göran Johansson, Mikael Björslund). 1 ad 24.4 Lindångret (Magnus Strömberg). 1 ad 22.8 Fåran, Holmsjöarna (Yngve Johansson, Eddine Hodi). 1 ad 4.9 Sörbogrundet, Hovran (Jan-Erik Westlund, Berndt Söderlund).

4 fynd är en betydlig minskning jämfört med de närmaste åren. 1992 noterades t.ex minst 8 fåglar. I tabellerna visas årliga förekomsten 1973-93 samt månadsförekomsten i jämförelse med Uppland.

Observationer av Pilgrimsfalk 1978-1993, Dalarna

Pilgrimfalk Dalarna, månadsfördelning, jämfört med Uppland

DALRIPA *Lagopus lagopus*

Fynd i område 2: 1 ex 2.1 Risåsen, Vansbro kn (Rune Heens), 1 ex skjutet under hösten i Öje, Malungs sn (Bertil Helmersson), 8 ex 30.10 Brändberget, Malungs sn (Harry Hedman), 3 ex 22.12 Grimsåker, Malungs sn (Harry Hedman).

Har minskat i Malungs sn jämfört med 1992 (Börje Dahlén). Inga rapporter från Falu kn detta år.

FJÄLLRIPA *Lagopus mutus*

Endast två häckningar rapporterade; En på Molnet, Nipfjället (Jan Wilhelmsson) samt en vid Störvätteshogna, Långfjället (Jan Nordin, Helene Malmberg, Yngve Hareland). Båda lokalerna ligger inom idre sn. Dessutom sågs en stor flock, ca 20 ex, bestående av mest tuppar vid Störvätteshogna den 20.7 (Fredrik Friberg).

RAPPHÖNA *Perdix perdix*

Ca 3 ex under våren, Öje, Malungs sn (Bertil Helmersson), 1 par 12.4 Sellnäs, Borlänge kn (Johan Gelting Nyström), 1 ex 17.5 Älvrås, Hedemora kn (Joakim Ehre), 1 spelande 21.6 Segelflygfältet, Romme, Borlänge kn (Bertil Rahm), 6-7 ex 18.9 Rommeholen, Borlänge kn (Gunnar Bäck) och 1 ex samma lokal 3.10 (Hans Hedin), 1 ex 15.9 Vångsgårde, Orsa kn (Kjell Westerdahl).

Både vid Öje och runt Borlänge förekommer utsläpp av rapphöns.

VAKTEL *Coturnix coturnix*

1 ex 18.5 och ytterligare några dagar Bäsna-Arvislindan Borlänge kn (Jerry Andersson, Nils Roos), 1 spelande 31.5 Vållängarna, N om Säterdalen, Sätters kn (Peter Dahlin), 1 spelande 1.6 Bispsberg, Sätters kn (Conny Trogen, Berndt Larsson), 1 spelande 1.6 V om Säterdalen, Sätters kn (Berndt Larsson m fl), 1 hane Sjöbotten, Djura, Gagnefs kn (Conny Trogen, Pelle Fiorell), 2 spelande

Slätmossen, Avesta kn (Joakim Ehre), 1 ex 9.6 Djura, Gagnefs kn (Magnus och Yngve Elfving, Johan Gelting Nyström, Anders Danielsson), 1 ex 10.6 Limsjön (Magnus och Yngve Elfving, Johan Gelting Nyström, Anders Danielsson), 1 hane juli, Västijärna, Gagnefs kn (Anders Pettersson, Gunnar Matses).

9 fynd av 10 fåglar. Inget ex från den annars "vaktelsäkra" kommunen Vansbro.

VATTENRALL *Rallus aquaticus*

Fördelning kommunvis: Avesta kn 5 ex, Hedemora kn 8-9 ex, Sätters kn 2 ex, Borlänge kn 2 ex, Falu kn 5 ex, Leksands kn 4 par, Mora kn 3 ex och Orsa kn 2 ex.

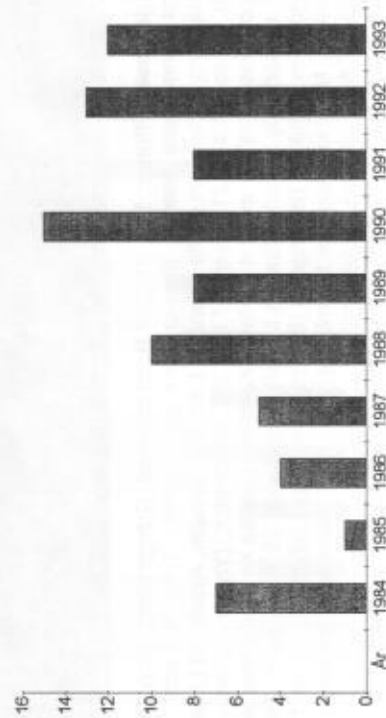
Lokaler med fler än 1 ex: Vid Svinesjön observerades 6-7 ex 26.4 - 4.5 (Jan Forslund m fl), 4 ex vid Kyrkbyfjärn 3.9 (Yngve Johansson, Eddine Hodi, Hans Hedin), 1-3 ex 17.4 - 24.7 vid Norrviken (Per Danielsson, Magnus Strömberg, Bo Eriksson, Yngve Johansson), 2 ex 23.5 Grängen, Sätters kn (Bo Eriksson, Yngve Johansson), 4 par Limsjön (Staffan Müller), 2 ex 31.7 L Holmsjön (Gunnar Bäck) samt 2 ex 28.8 Lindånget (Lars-Göran Hansson, Lars Hansson).

Aterigen en hög årssumma. Förra årets 28 ex var tidigare den högsta noteringen men detta år räknades alltså 35 ex in. Arten är gynnad av de milda vintrarna.

SMÅFLÄCKIG SUMPHÖNA *Porzana porzana*

1 spelande 10.5 Sörbogrundet (Joakim Ehre), 1 spelande 14.5, 16.5 och 4.6 Lissjön, Svinesjön (Hans Hedin, Bertil Rahm, Pelle Adenäs m fl), 1 spelande 15.5, 3 ex 18.5, 2 ex 20.5 och 1 ex 21.8 vid Kyrkbyfjärn (Fredrik Friberg, Lars Wallström, Kalle Bergström), 1 spelande 4.6 Husby, Hedemora kn (Pelle Adenäs m fl), 3 spelande 6.6 Vanan, Avesta kn (Joakim Ehre), 1 ex 9-10.6 samt 15.6 Limsjön (Magnus och Yngve Elfving, Johan Gelting Nyström, Anders Danielsson / Sten Erik och Ghia Bohlin), 1 spelande 13.6 Rommeholen, Borlänge kn ("Tunarapparna"), 1 spelande 19-21.6 Tolvsbo, Smedjebackens kn (Torbjörn Jansson, Håkan och Jan-Erik Dahlström).

Antal exemplar av småfläckig sumphöna 1984-93.

KORNNARR *Crex crex*

Kommunvis fördelning: Avesta: 15 ex (Joakim Ehrns m fl). Hedemora: 7 ex (Jan-Erik Westlund, Joakim Ehrns, Berndt Söderlund, Bertil Rahm). Säters: 4 ex (Lars-Erik Nilsson, Hans Hedin, Peter Dahlin, Göran Johansson m fl). Smedjebacken: 3 ex (Sören Karisson). Borlänge: 16 ex (Bo Eriksson, Yngve Johansson, "Tunarapparna" m fl). Gagnef: 3 ex (Conny Trogen, Anders Pettersson m fl). Leksand: 5 ex (Fredrik Friberg, Conny Land, Mats Stenmark m fl). Mora: 1 ex (Per Danielsson). Vansbro: 2 ex (Jean Granberg). Malung: 1 ex (Börje Dahlén).

Första observationen gjordes 15.5 vid Hovran och den sista 4.8 vid Siljansnäs, 57 ex är nytt årsrekord! Största ökningarna står Avesta och Borlänge för som förra året hyste 0 resp. 8 korknarrar.

Tillägg: 1 sp kring midsommar 1988 Kapellet, Malung (Lennart Stenbäck). 1 sp samma lokal juli 1990 (Oddmar Zars).

RÖRHÖNA *Gallinula chloropus*

Häckningar: 1 par Orleken, Hötjäm (Torgny Magnusson). 1 par Hönsan, Hedemora kn (Jan-Erik Westlund). 1 par Kärrsjön, Avesta kn (Berndt Söderlund). 1 par (2 kullar) Dalbäcken, Ovandal, Borlänge kn (Lars-Erik Nilsson, Bo Eriksson, Yngve Johansson m fl).

Rörhöna. Foto Bertil Rahm.

Övriga observationer: 1 ex 15-20.4 Röda dammen, Grängesberg, Ludvika kn (Bertil Rahm, Pelle Adenäs, Sten-Erik och Sofie Bohlin). 1 ex 18.4 och 17.5 Marnästjärn, Ludvika kn (Pelle Adenäs). 1 ex 19.4 Kärrsjön, Avesta kn (Joakim Ehrns). 1 ex 21.4 - 21.5 samt 7.8 - 2.9 Kyrkbytljäm (Yngve Johansson, "Faluornitologerna"). 1 ex 22.4 - oktober Kastjärn, Ludvika kn (Pelle Adenäs m fl). 1 ex april-maj Limsjön (Staffan Müller). 1 spelande 16.5 Svinesjön (Bertil Rahm). 1 ex Spraken, Borlänge kn (Bo Eriksson, Yngve Johansson). 1 ex 15.7 Norrviken, Mora kn (Magnus Strömberg). 1 ex 15.8 Tjärmasjön, Borlänge kn (Magnus Eilfving, Anders Danielsson).

SOTHÖNA *Fulica atra*

Nordvästligt fynd: 1 ex 22.4 Västerdalälven, Mobyv, Malungs sn (Mats Nordhag). Tredje fyndet i Malungs kommun.

Sen observation: 1 ex 30.11-5.12 Kanotstadion, Torsång, Borlänge kn (Yngve Johansson). 1 ex 5.12 Hälla, Hovran (Berndt Söderlund).

Ansamling (fler än 100 ex): 282 ex 11.9 Södra Hörken, Ludvika kn (Bertil Rahm). Ca 230 ex 25.9 Viggen, Hedemora kn (Fredrik och Lars Friberg).

TRANA *Grus grus*

Ansamlingar (fler än 100 ex): 140 ex 15.4, 175 ex 16.4 och 174 ex 18.4 Naglarby-Yttre Svärdsjö, Borlänge kn (Hans Hedin, Bo Eriksson, Gunnar Bäck). 103 ex 17.4 Hovran (Sten-Erik och Ghia Bohlin). 110 ex 18.4 N om Wilks bro, Hovran (Bertil Rahm). Minst 254 ex 18.9 Flinesjön (Pelle Adenäs, Thorild Jonsson, Bertil Rahm m fl).

STRANDSKATA *Haematopus oedicnemus*

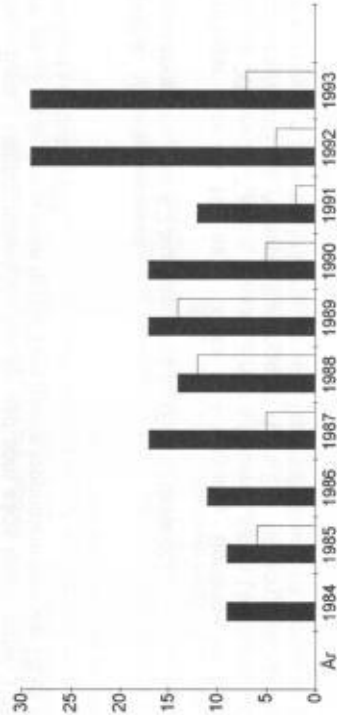
Avesta och Smedjebackens kn: Inga rapporter! Hedemora kn: 2 observationer av totalt 2 ex, Säters kn 2 obs/3 ex, Borlänge kn 5 obs/5 ex, Falu kn 3 obs/3 ex, Ludvika kn 2 obs/4 ex, Leksands kn 1 obs/1 ex, Rättviks kn 1 obs/3 ex, Mora kn 2 obs/2 ex, Orsa kn 2 obs/2 ex, Lima sn 1 obs/1 ex och Älvdalens kn (Särna sn) 1 obs/1 ex.

Totalt sågs 27 ex.

MINDRE STRANDPIPARE *Charadrius dubius*

29 häckningar och sju troliga häckningar är rapporterade. Avesta kn: Inga rapporter, Hedemora kn 3 par (Jan-Erik Westlund), Säters kn 1 par (Peter Dahlin), Smedjebackens kn 1 par (Håkan Dahlin), Ludvika kn 9 par (Bertil Rahm m fl), Borlänge kn 9 par/1 trolig häckning (Gunnar Bäck, Bo Eriksson), Falu kn 3 par/4 troliga (Olle Ekman, Kalle Bergström, Fredrik Friberg), Rättviks kn 1 par (Jan-Erik Pehrson), Mora kn 1 par (Magnus Strömberg, I Blomgren), Orsa kn 1 par (Thomas Jägas), Malungs sn 1 trolig (Hans-Erik Eriksson) samt Transtrands sn 1 trolig (Bror-Erik Larsson).

MINDRE STRANDPIPARE: Häckning/trolig

120 ex 28.8 Faiburen (Sten-Erik och Ghia Bohlin). 300 ex 29.8 Älvgården, Hedemora kn (Lars-Erik Nilsson), ca 310 ex 3.10 samma lokal (Fredrik och Lars Friberg). 200-300 ex 4-5.9 Naglarby Borlänge kn (Sten-Erik och Ghia Bohlin, Bo Eriksson). 110 ex 7.9 Sellnäs, Borlänge kn (Bo Eriksson). 180 ex 12.9 Uvberget, Borlänge kn (Lars-Erik Nilsson). 449 ex 25.9 Brovall, Avesta kn (Fredrik och Lars Friberg). 225 ex 10.10 Torsång, Borlänge kn (Magnus Eifwng, Johan Gelting Nyström, Anders Danielsson). 230 ex 10.10 Fåran, Borlänge kn (Magnus Eifwng, Johan Gelting Nyström, Anders Danielsson).

KUSTSNÄPPA *Calidris canutus*

Observationer vid Hötjärn: 2 ex 30.7 (Bertil Rahm, Gunnar Bäck). 95 ex (2+3+23+25+28+14) 31.7 (Bertil Rahm, Pelle Adenäs, Peter Ohlsson, Tomas Byström m fl). Ca 70 ex i en flock 3.8 (Peter och Petter Ohlsson, Yngve Johansson, Eddine Hodl). 13 ex 4.8 (Mikael Ohlsson, Håkan och Marie Olsson, Peter och Petter Ohlsson). 1 ex 5.8 (Håkan och Marie Olsson). 1 ex 10.8 (Bertil Rahm, Joakim Ehrs, Yngve Johansson m fl). 11 ex 12.8 (Hans Hedin, Yngve Johansson, Tomas Byström). 1 ex 16.8 (Peter och Petter Ohlsson).

Övriga observationer: 20 ex 24.6 sydsträckande över Ludvika (Pelle Adenäs). 2 ex 26.7 Hovran (Fredrik Friberg, Johan Lindholm). 10 ex 31.7 sträckande över centrala Smedjebacken (Håkan Dahlström). 10 ex 4.8 Bysjön, Borlänge kn (Gunnar Bäck). 1 ex 22.8 Sonnboviken (Joakim Ehrs). 1 ex 25.8 och 3 ex 29.9 Kyrkbyjärn (Sten-Erik Bohlin). Största årssumman hittills under 90-talet och nästan i klass med rekordåren från 80-talet. Lagg marke till den tidiga "höstnoteringen" från Ludvika som utgör det första juntyndet för arten.

SANDLÖPARE *Calidris alba* (78, 4)

1 ex 26.7 Hovran (Fredrik Friberg, Johan Lindholm). 1 ad sd 27.7 Hötjärn (Bertil Rahm, Fredrik Friberg, Johan Lindholm). 1 ex 4.8 Hötjärn (Peter och Petter Ohlsson, Ingvar Carnborg). 1 ex 10.8 Hötjärn (Bertil Rahm, Joakim Ehrs, Yngve Johansson m fl).

Till skillnad från de andra arktiska vadarna uppträdde arten fåtaligare än normalt.

SMASNÄPPA *Calidris minuta*

Inga värfynd rapporterade! Vid Hötjärn gjordes 24 observationer av totalt ca 80 ex under tiden 12.7 - 25.9 (Bertil Rahm, Jesper Jonsson, Pelle Adenäs, Thorlid Jonsson, Håkan och Marie Olsson, Peter och Petter Ohlsson m fl). Som mest sågs 11 ex den 22.8 och 12 ex den 30.8.

Vid Kyrkbyjärn gjordes 11 observationer av totalt ca 20 ex under tiden 21.8 - 5.9 (Fredrik Friberg, Yngve Johansson, Kalle Bergström, Hans Hedin, Sten-Erik Bohlin m fl). Som mest sågs 10 ex den 26.8.

Övriga observationer: 1 ex 20.7 Österviken, Avesta kn (Yngve Johansson, Gunnar Bäck) samt 1 ex på samma lokal 22.7 (Joakim Ehrs). 1 ex 8.8 slamdammen, Garpenberg, Hedemora kn (Jan-Erik Westlund). 2 juv 1.9 Sägverket, Ö Fors, Malungs sn (Hans-Erik Eriksson, Janne och Börje Dahlin).

Observationer i område 2: 4 ex 12.5 Jommoholen, Ö Fors, Malungs sn (Hans-Erik Eriksson).

Ansamlingar (fler än 15 ex): Som mest 22 ex 14-15.7 Hötjärn (Bertil Rahm)

STÖRRE STRANDPIPARE *Charadrius hiaticula*

Värfynd och under häckningstid: 2 ex 24.4 Glöttret, Torsång, Borlänge kn (Yngve Johansson). Vid Hötjärn observerades 1 ex 4.5, 6.5 och 12.5 (Bertil Rahm, Pelle Adenäs, Thorlid Jonsson m fl), 3 ex 30.5 (Bertil Rahm), 5 ex 31.5 (Bertil Rahm, Marie Olsson, Mikael Ohlsson) samt 1 ex 1.6 (Pelle Adenäs, Thorlid Jonsson, Peter och Petter Ohlsson). 1 ex noterades "under sommaren" vid Vinäs, Mora kn (I Blomgren).

Den första sydsträckande vid Hötjärn sågs den 29.6.

LJUNGPIPARE *Pluvialis apricaria*

Ansamling (fler än 100 ex): 100 ex 27.4 Hovran (Joakim Ehrs)

KUSTPIPARE *Pluvialis squatarola*

Värfynd: Hörd 18.5 nattsträckande över Ludvika (Pelle Adenäs). 2 ex 31.5 Jan Mattsdammen, Hötjärn (Bertil Rahm).

Vid Hötjärn gjordes 16 observationer av totalt ca 185 ex under tiden 24.7 - 22.8. Största flokken sågs den 9.8 och innehöll 37 ex. Höga dagsnoteringar var t ex 18 ex 27.7 (Bertil Rahm, Peter Ohlsson, Marie Olsson), 22 ex 4.8 (Mikael Ohlsson, Håkan och Marie Olsson), 51 ex 9.8 (Bertil Rahm, Yngve Johansson) samt 48 ex 10.8, ej samma som dagen innan (Bertil Rahm, Joakim Ehrs, Yngve Johansson, Peter och Petter Ohlsson).

Fynd på andra lokaler. 2 ex 9.7 Österviken, Avesta kn (Mats Forslund). 15 ex 26.7 Hovran (Fredrik Friberg, Johan Lindholm). 3 ex "augusti" Vintjärn, Falu kn (Olle Ekman). 10 ex 3.8 Båsingan (Joakim Ehrs). 2 ex 3.8 Leran (Håkan Dahlström). 1 ex Heros, Smedjebackens kn (Håkan Dahlström). 1 ex Sorbo, Hovran (Berndt Söderlund). 6 ex 22.8 Sonnboviken (Joakim Ehrs).

Ett rekordartat höstuppträdande som även gick igen för de flesta arktiska vadarna. Bara i Hötjärn noterades fler än vad som sågs totalt under 1992. Flokken på 37 ex är den största hittills. Den gamla toppnoteringen var 28 ex på samma lokal i augusti 1987.

TOFSVIPA *Vanellus vanellus*

Tidig observation: 1 ex 4.2 Nusnäs, Mora kn (Folke Härrskog).

Ansamlingar (fler än 100 ex): 100 ex 17.4 Naglarby, Borlänge kn (Lotta Bonde). Ca 200 ex 26.7 Halla, Hovran (Fredrik Friberg, Johan Lindholm). 300 ex (mest ungfåglar) 5.8 Alsback, Borlänge kn (Lars-Erik Nilsson). 160-243 ex 9.8-5.9 Kyrkbyjärn (Fredrik Friberg, Torvald Tranetoft, Sten-Erik Bohlin m fl).

MOSNÄPPA *Calidris temminckii*
Ansamlingar (fler än 10 ex): 21 ex 14.5, 16 ex 16.5 samt 13 ex 17.5 Hötjårn (Bertil Rahm).

Fynd under häckningstid: 1 ex 23.6 Näskliskölen, Idre sn (Lars-Olof Grund, Fredrik Jansson). Ännu är ingen häckning konstaterad i Dalarna men flera sommarfynd finns från myrinventeringarna i Idre under 70-talet.

Första sydsträckande vid Hötjårn sågs den 10.7 (Bertil Rahm).

SPOVSNÄPPA *Calidris ferruginea*
Första vårfyndet i landskapet: 1 ex sd 8.5 Hötjårn (Petter och Peter Ohlsson, Bertil Rahm, Pelle Adenäs).

Vid Hötjårn gjordes 23 observationer av 1-6 ex, totalt ca 70 ex, under tiden 11.7 - 5.9 (Bertil Rahm, Marie Olsson, Peter och Petter Ohlsson, Mikael Ohlsson m fl).

Vid Kyrkbytjärn gjordes 11 observationer av 1-7 ex, totalt ca 38 ex, under tiden 19.7 - 9.9 (Lars Wallström, Olle Ekman, Lotta Bonde, Hans Hedin, Yngve Johansson, Sten-Erik Bohlin m fl).

Vid Österviken, Avesta kn, gjordes sju observationer av 1-7 ex, totalt ca 17 ex, under tiden 10.7 - 23.7 (Mats Forslund, Gunnar Bäck, Yngve Johansson, Joakim Ehrs, Anders Larsson).

Övriga lokaler: 1 ex sd 20.7 Amungen, Hedemora kn (Jan-Erik Westlund). 1 ex 23.7 Bysjön, Fullsta, Avesta kn (Mats Forslund).

Ett bra år även för denna art. Dock sågs fler under 1992.

KÄRRSNÄPPA *Calidris alpina*
Vårfynd: 1 ex 14.5 Kyrkbytjärn (Torvald Tranetoft). 1 ex 27-28.5 Jan Mattsdammen, Hötjårn (Bertil Rahm, Thorild Jonsson).

Inga större ansamlingar under höststräcket vilket är anmärkningsvärt med tanke på de andra arktiska vedarnas uppträdande.

SKÅRSNÄPPA *Calidris maritima* (3,2)
1 ex 27.7 Storvätteshogna, Idre sn (Yngve Hareland). 1 ex 29.7 Präahita, Idre sn (Yngve Hareland). 2 ex 2.8 Storvätteshogna, Idre sn (Pelle Adenäs).

En av årets stora överraskningar! En av fåglarna den 2.8 varnadel Arten sågs på samma lokal 4.7 1977. De andra två fynden är sträckobsar från Borlänge kommun under 60-talet.

MYRSNÄPPA *Limicola falcinellus*
Fynd under häckningstid: 2 spelande + 1 ex spelande skadad 23.6 Idre sn (Fredrik Jonsson, Lars-Olof Grund).

Skårnäppa (dock ej fotograferad på Långfallet).
Foto Svante Joelsson

Övriga fynd: 4 ex 27.5 Jan Mattsdammen, Hötjårn (Bertil Rahm). 2 ex 28.5 Jan Mattsdammen, Hötjårn (Thorild Jonsson). 1 ex 4.6 Hötjårn (Bertil Rahm, Håkan Dahström, Mikael Ohlsson). 1 ex 12.6 Jan Mattsdammen, Hötjårn (Bertil Rahm). 2 1 K 1.9 Kyrkbytjärn (Fredrik Friberg).

BRUSHANE *Phimachus pugnax*
Fynd under häckningstid: Minst 3 par 1.6 Tisjön (Kalle Bergström). Ca 5 hanar 5.6 Tisjöolen, Lima sn (Janne och Börje Dahlén). 1 hona 9.6 Brödsäcksfjöt, Älvdalens sn (Lars-Olof Grund). 2 honor 23.6 Näskliskölen, Idre sn (Fredrik Jonsson).

Ansamlingar (fler än 50 ex): Ca 60 ex 15.5 Lindånget (Magnus Strömberg, Lars-Göran Hansson). 150 ex 29.8 Älvgården, Hedemora kn (Lars-Erik Nilsson). 100 ex 29.8 Sörbo, Hovran (Lars-Erik Nilsson). 60-150 ex 4.9 - 7.9 Naglarby, Borlänge kn (Hans Hedin, Gunnar Bäck, Sten-Erik och Ghia Bohlin, Ulla Olofsson m fl). 50 ex 7.9 Sellnäs, Borlänge kn (Bo Eriksson).

DVÄRGBECKASIN *Lymnocyptes minimus*
Vårfynd/ spelande fåglar: 1 ex 16.4, 20.4 samt 22.4 Glaningen (Pelle Adenäs, Bertil Rahm, Thorild Jonsson, Peter Ohlsson). 1 ex 20.4 Flinesjön (Jan Forslund). 1 ex 1.5 Stora Norr, Sätters kn (Kjell Bergqvist). 1 ex 7.5 Lisjön (Marie Olsson).

Höstfynd: Ca 6 ex 26.9 Fåran, Borlänge kn (Fredrik Friberg, Johan Lindholm, Håkan Olsson, Hans Hedin), 2 ex 2.10 samt 1 ex 3.10 samma lokal (Hans Hedin). 1 ex 26.9 Naglarby, Borlänge kn (Sten-Erik Bohlin). 1 ex 26.9 samt 10.10 Fatburen (Jan Forslund). 2 ex 27.9 Tennsjön, Säma sn (Alf Björk). 1 ex 3.10, 6.10 samt 10.10 Vintjärn, Falu kn (Olle Ekman). 1 ex 5.10 Hötjårn (Bertil Rahm). 2 ex 13.10 Vassjärn, Borlänge kn (Kalle Bergström).

ENKELBECKASIN *Gallinago gallinago*
Ansamling: Ca 65 ex 26.9 Fåran, Borlänge kn (Fredrik Friberg, Johan Lindholm).

Sen observation: 2 ex 13.11 Myckeln (Lars-Olof Grund).

DUBBELBECKASIN *Gallinago media*
2 spelande 10.5 Sörbogrundet, Hovran (Joakim Ehrens). 1 ex 22.8 Hötjärn (Hans Hedin, Peter Ohlsson, Bertil Rahm m fl).

MORKULLA *Scolopax rusticola*
Sen häckning: 1 juv 4.9 Övermora fåbod, Tälmbäcken, Borlänge kn (Sune Norström).

Sen observation: 1 ex 7.11 Hallagrundet, Hovran (Jan-Erik Westlund).

RÖDSPÖV *Limosa limosa* (52, 5)
1-3 ex 25.4 - 4.5 Sundet, Solleån, Mora kn (Bengt Oldhammer, Magnus Strömberg, Per Danielsson). 2 ex 26.4 Olsnåsviken, Leksands kn (Conny Land). 1 ex, ev hona, 15.5 Lindånget (Magnus Strömberg, Lars-Göran Hansson). 1 ex 5-17.5 Limsjön (Staffan Müller). 1 ex 16.7 Tisjön (Sten-Erik och Ghia Bohlin).

Tidigare var det Hedemora och Borlänge som stod för huvuddelen av fynden men nu ligger tungdpunkten på Siljansstrakten.

MYRSPOV *Limosa lapponica*
Minst 50 ex 21.6 Hörksbyn, Grängesberg, Ludvika kn (Bertil Rahm). 40 ex 24.6 Ludvika stad (Pelle Adenäs). 1 ex 10-11.7 Österviken, Avesta kn (Mats Forslund). 1 ex 20.7 Österviken, Avesta kn (Yngve Johansson, Gunnar Bäck, Mats Forslund). 1 ex 22.7 Hötjärn (Mikael Ohlsson, Bertil Jansson). 1 ex 22.7 Österviken, Avesta kn (Joakim Ehrens, Anders Larsson, Mats Forslund). 1 ex 27.7 Hötjärn (Marie Olsson). 47 ex (17+30) 31.7 Hötjärn (Bertil Rahm, Pelle Adenäs, Peter Ohlsson, Fredrik Friberg m fl). 13 ex 31.7 centrala Smedjebacken (Håkan Dahlström). 1 ex 2.8 Kyrkbyjårn (Hans Hedin). 1 ex 3.8 Hötjärn (Peter och Petter Ohlsson, Yngve Johansson, Eddine Hodi). Minst 153 ex (20+76+57) 4.8 Hötjärn (Mikael Ohlsson, Håkan och Marie Olsson, Peter och Petter Ohlsson, Ingvar Carnborg). 31 ex 5.8 Leran (Håkan Dahlström). 2 ex 9.8 Hötjärn (Bertil Rahm). 1 ex 7.9 Naglarby-kanotstadion, Borlänge kn (Ulla Olofsson).

Bästa året hittills. 153 ex 4.8 är nytt rekord. Det gamla sattes 1.8 1977 vid Utsund och bestod av 120 ex.

Antal sträckfynd resp. antal exemplar av myrspöv 1984-93.

SMASPOV *Numenius phaeopus*
18 par fördelade på 4 myrar i juni, Älvdalens sn, och 12 par på 4 myrar i juni inom Idre sn, i samband med myrinventering (Lars-Olof Grund).

Häckning: 2 par med 1 juv 20.6 Övre Hagatjärn, Idre sn (Lars-Olof Grund).

STORSPÖV *Numenius arquata*

Ansamling (fler än 50 ex): 90 ex 17.4 Naglarby, Borlänge kn (Lotta Bonde, Yngve Johansson, Eddine Hodi).

Sen observation: 1 ex 3.10 Sörbogrundet, Hovran (Jan-Erik Westlund).

RÖDBENA *Tringa totanus*

Häckning: Minst 5 par Tisjökölen, Lima sn (Janne och Börje Dahlén). 1 par Vintjärn, Falu kn (Olle Ekman, Kalle Bergström). 1 par Fosksjöarna, Långfallet, Idre sn (Fredrik Friberg, Linda Larsson m fl). 3 par Limsjön (Staffan Müller). 2 par Hötjärn (Bertil Rahm m fl).

Observationer under häckningstid: 1 ex varande 13.5 Hessesjön, Borlänge kn ("Tunarapparna"). 1 ex 1.6 Alderångarna, Mora kn (Bengt Oldhammer). 1 ex 5.6 Lunden, Orsa kn (Lars Hansson). 1 par 10.6 Björmskfjot, Älvdalens sn (Lars-Olof Grund). 4 ex 18-20.6 Bysjön, Fulista, Avesta kn (Mats Forslund). 6 ex 5.7 Fosksjöarna, Långfallet, Idre sn (Gunnar Bäck).

GRÖNBENA *Tringa glareola*

Ansamlingar (fler än 50 ex): 90 ex 9.5 Sornboviken (Joakim Ehrens). Ca 50 ex 10.5 samt 13.7 Hötjärn (Bertil Rahm).

Flocken på 90 ex är den största någonsin i landskapet.

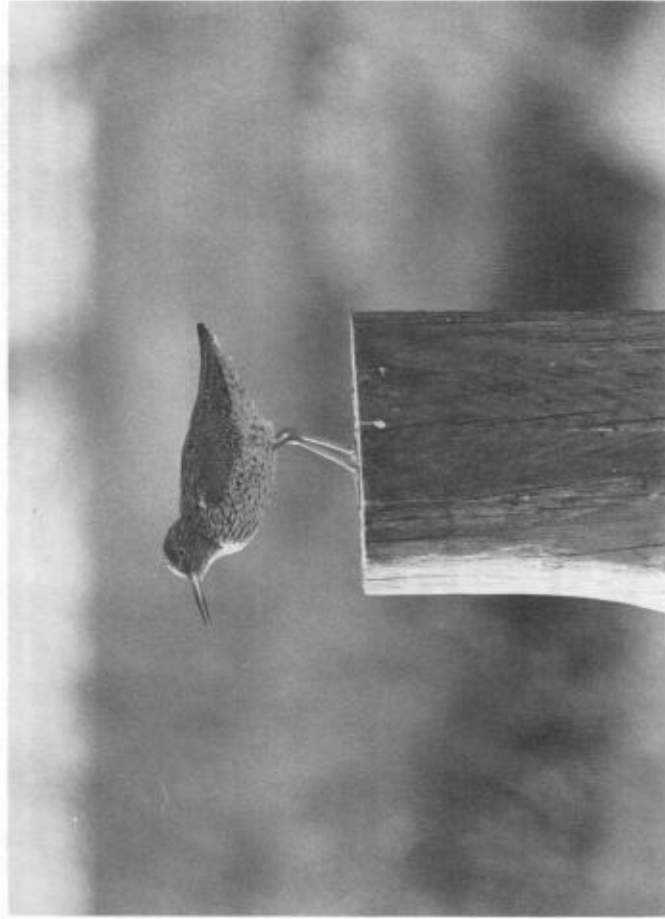
DRILLSNÄPPA *Actitis hypoleucos*
Stor flock: 21 ex 15.7 Hötjärn (Bertil Rahm).

ROSKARL *Arenaria interpres*
2 ad 31.7 Jan Mattsdammen, Hötjärn (Fredrik Friberg, Johan Lindholm). 1 ex 16.8 Hötjärn (Peter och Petter Ohlsson).

SMALNÄBBAD SIMSNÄPPA *Phalaropus lobatus*
Häckning och under häckningstid: 2-3 par Tisjökölen, Lima sn (Janne och Börje Dahlén). 1 hane + 2 honor, parning 19.6, 1 hane + pull 21.7 Nedre Fosksjön, Långfjället, Idre sn (Fredrik Friberg, Linda Larsson). 1 ex 30.6 på samma lokal (Jan Wilhelmsson). 2 honor + 2 obest 23.6 Näskilskölen, Idre sn (Lars-Olof Grund, Fredrik Jonsson).

Övriga fynd: 2 ex 31.5 - 3.6 Hötjärn (Marie Olsson, Bertil Rahm, Mikael Ohlsson m fl). 4 ex 4.6 Hötjärn (Bertil Rahm, Håkan Dahlström, Mikael Ohlsson). 1 ex 6.6 Hötjärn (Marie Olsson). 1 ex 7.6 Jan Mattsdammen, Hötjärn (Per Hansson). 1 död hona 14.6 Hamre ångar, Hedemora kn (Jan-Erik Westlund). 1 hona Hovran 15.6 (Torbjörn Jansson). 1 ex 12.8 Hötjärn (Yngve Johansson, Hans Hedin, Bertil Rahm, Tomas Bystrom)

Rödbena. Foto Svante Joelsson.

***STORLABB** *Stercorarius skua* (1, 1)
1 ad 19-21.6 Holens badplats, Orsa kn (Lars Hansson m.fl.).

Sommarens stora publikmagnet härjade vilt i Holens skrattnäskoloni. Mellan måltiderna flög den ut på Orsasjon för att smälta maten. Dalarnas första fågel sköts 23.5. 1944 vid Ludvika.

OBEST. LABB *Stercorarius sp.* (34, 1)
1 1K 25.8 Fosksjöarna, Idre sn (Magnus Strömberg).

I summan ingår även till art bestämda labbar. Fördelningen har varit ; 5 bredstjärtade labbar, 10 labbar, 11 fjälllabbar samt 9 obestämda.

DVÄRGMAS *Larus minutus* (ca 43, ca 10)

Häckning: Flera observatörer uppger att ingen häckning skedde detta år vid Tisjön men den 14.7 ses 1 juv tillsammans med 5 adulta (Gunnar Bäck, Yngve Johansson) vilket väl trots allt tyder på att en häckning genomfördes. Årets första obs vid lokalen var 2 ad 9.5 (Hans-Erik Eriksson, Börje Flygar m.fl.). Sista obsen är 1 ex 16.7 (Sten-Erik Bohlin).

Övriga fynd: 2 ad 10.5 och 1 ad 11-13.5 Fatburen (Jan Forslund, Joakim Ehrns, Berndt Söderlund). 1 ad 11.5 Jan Mattsdammen, Hötjärn (Bertil Rahm, Pelle Adenäs, Thorild Jonsson m.fl.). 1 ad 14-16.5 Stora Holmsjön (Fredrik Friberg, Bo Eriksson). 1 ad 15.5 Kyrkbytjärn (Fredrik Friberg). 1 ex 18.5 Limsjön (Staffan Müller). 1 2K 20.5 Lindånget (Thomas Jågas). 1 ad 8.7 Holens badplats, Orsa kn (Magnus & Jenny Strömberg). 2 1K 4.9 Orsa camping, Orsa kn (Lars Hansson).

Typiskt uppträdande även om vårfynden är något fler än normalt.

FISKMAS *Larus canus*

Vinterfynd: 1 ex 1.1 Tingsnäs udde, Mora kn (Magnus Strömberg). 2 ex 3.1, 1 ex 14.1 Hamnen, Smedjebacken (Håkan & Jan-Erik Dahlström, Pelle Adenäs m.fl.). 1 ex 10.1 Söderbärke, Smedjebackens kn (Jan Hellström, Tommy Persson, Michael Magnusson). Som mest 12 ex 1-26.12 Väsmån, Ludvika (Bertil Rahm, Pelle Adenäs, Thorild Jonsson). 1 1K 5.12 Fornbybanken, Leksands kn (Sigward Wilhelmsson).

I vanlig ordning en hel del fåglar kvar i december, medan januarifynden är färre.

SILLTRUT *Larus fuscus* (-, 9)

1 ad 19.4 Sonnboviken (Joakim Ehrns). 3 ex 21.4 Svärdsjön, Falu kn (Olle Ekman). 1 ex 24.4 Fatburen (Jan Forslund). 2 ex 26.4 Olsnäs, Leksands kn (Conny Land). 1 ex 20.5 Saxviken, Mora kn (Bengt Oldhammer). 2 ad 4.7

Storgrundet, Båsingen (Joakim Ehrens). 1 ex 13.7 Vattnäs, Mora kn (Magnus & Jenny Strömberg). 3 1K 15.8 Hötjärn (Bertil Rahm). 1 ad 9.10 Österviken, Leksands kn (Conny Land).

5 vårfynd, 3 sommarfynd och 1 höstfynd är en normal fyndbild men höstfågeln är troligen den senaste som noterats och därmed det första oktoberfyndet.

HAVSTRUT *Larus marinus*

Första fågeln var 1 ad 23.3 vid Hällagrundet, Hovran. Totalt sågs 4 fåglar under mars, samtliga inom Hedemora kn. Under april noterades 22 fåglar de nordligaste från Falu kn. Från maj saknas fynd helt medan juni bjöd på 4 fåglar. Julfyndet är 2 ex inom Avesta kn, den ena 1 adult 15-31.7 vid Bysjön. I augusti ses 1 ex och ingen noteringen finns från september. I oktober ses 1 ad, 1 2K 13.10 och 2 ad 14.10 vid Östanforsån, Falu kn. 3 ad, 1 subad 15.10 Varpan, Falu kn. Även i november noteras 3 fåglar. 1 ex 16.11 Båsingen. 1 1K 17.11 Vanbo, Barken, Smedjebackens kn och 1 1K 20.11 Heros, Smedjebacken.

*TRETAIG MÅS *Rissa tridactyla* (13, 2)

1 ad 12-19.1 Idre (Alf Nordin). Fågeln togs om hand och avled senare. 1 1K 12.11 Glöttret, Torsång, Borlänge kn (Lars Hansson) och sannolikt samma ex 13.11 Tisken samt Hålsingegården, Runn, Falu kn (Pelle Adenäs m.fl.).

Januarifyndet gjordes under en period med ihållande västliga vindar. Novemberfyndet kom i samband med ovanligt rikligt sträck av arten längst med Östersjöskusten. (Se Lex Calidris 1.94.)

SKRÅNTÄRNA *Sterna caspia*

1 ex 4.7 Holens badplats, Orsa kn (Magnus & Jenny Strömberg). 1 ad 17.7 Bysjön, Avesta kn (Mats Forslund). 1 ex Österviken, Avesta kn (Berndt Söderlund).

Fyndet i Orsa är det första för kommunen och även det nordligaste hittills. De allra flesta fynden är sommarfynd från Avesta och Hedemora kommuner.

SILVERTÄRNA *Sterna paradisæa*

Häckningar: 1 par Fulufjäll, Särna sn (Bertil Rahm, Håkan & Marie Olsson). Ca 10 par Tisjön (Janne & Börje Dahlin m.fl.). 1 par Stenåssjön, Idre sn (Jan Wilhelmsson).

Övriga fynd: 2 ex 8.5 Lisjön (Pelle Adenäs m.fl.). 2 ex 9.5 Hörksbyn, Ludvika kn (Bertil Rahm). 2 ex 12.5 Olsnäsaviken, Leksands kn (Conny Land). 1 ex 15.5 Sundet, Sollerön, Mora kn (Magnus Strömberg). Som mest 6 ex 15.5-12.8 Lindånget (Lars Hansson, Magnus Strömberg). 1 juv på lokalen 12.8 tyder på häckning även här. 2 ex 31.5 Flinesjön (Jan-Erik Westlund). Under juni sågs ca 20 par fördelade på 9 lokaler inom Idre och Älvdalens sn i samband med myrinventeringar (Lars-Olov Grund). 2 ex 16.7 Vinäs, Mora kn (Magnus Strömberg). 1 ex 21-22.9 Torsång, Borlänge kn (Yngve Johansson m.fl.).

Det häckande beståndet i Dalarna beräknas av Kolmodin m.fl. (Dalarnas fåglar 1993) till 40-50 par eller mer. Tack vare myrinventeringen kan vi nu se att antagandet verkar rimligt.

FISKTÄRNA *Sterna hirundo*

Sen observation: 1 ex 12.9 Nävden, Avesta kn (Stefan Morell).

SVARTTÄRNA *Chlidonias niger* (43, 4)

1 ex 18-20.5 Limsjön (Thomas Jågas m.fl.). 4 ex "maj" Limsjön (Conny Land). 2 ex 21.5 Vad, Barken, Smedjebackens kn (Göran & Lars Säaf). 2 ad 14.8 Lindånget (Magnus Strömberg).

Precis som 92 uppträdde arten med flera ex i Limsjön i maj. Kan vi förvänta oss en häckning så småningom?

**VITVINGAD TÄRNA *Chlidonias leucoptera* (0, 1)

1 ad 21.5 Vad, Barken, Smedjebackens kn (Göran & Lars Säaf).

Ny art för landskapet. Uppträdde tillsammans med 2 svarttärnor.

SKOGSDUVA *Columba oenas*

Antal större än 10: 11 ex 14.3 Dalvik, Borlänge kn. (Lotta Bonde). 11 ex 14.3 Dalvik, Borlänge kn. (Lotta Bonde). 35-40 ex 20.3 Motorvägen Islingby-Ornäs, Borlänge kn. (Hasse Hedin). 20 ex 15.7 Lilla Vällan, Falu kn. (Fredrik Friberg, Johan Lindholm). 35-40 ex 20.3 Motorvägen Islingby-Ornäs, Borlänge kn. (Hasse Hedin). 25 ex 19.8 Rudorna, Borlänge kn (Yngve Johansson).

RINGDUVA *Columba palumbus*

Vinterobs: 1 ex 20.1. Flinesjön (Lennart Risberg m.fl.).

TURKDUVA *Streptopelia decaocto*

Stammen i Borlänge är den starkaste i Dalarna, tillsammans med den i Falun. Borlängepopulationen tycks expandera, vilket visas av mycket stora ansamlingar under icke-häckningstid: 32 ex 26.1, 30 ex 22.10 Järnvägsstationen (Hasse Hedin), 55 ex 7.9, 11.9 (Yngve Johansson, Bo Eriksson). Fem häckningar har rapporterats från Borlänge (Yngve Johansson). I Falun har en häckning konstaterats i Vasaparken (Fredrik Friberg). Den kända vinterpopulationen omfattar ca 10 ex. Fynd i övriga delar av landskapet: Hedemora kn: 2 häckningar vid Garpenbergs kyrka resp. i intrånget (Jan-Erik Westlund). 3 ex sågs i Garpenberg 10.12 (Anders Larsson) och 1 ex vid Hönсан, Hedemora stad 23.4 (Jan-Erik Westlund). Sätters kn: 1 ex 10.2. Sätters stad, Sätters kn. (Peter Dahlin). Falu kn: 1 ex från 2.5 Bjursås (Hanna Furugård). Smedjebackens kn: 1 ex 3-10.1, 2 ex 17.1, 1 ex 14.3, 3 ex 15.12 Söderbärke (Pelle Adenäs, Jan Hellström, Anders Larsson m.fl.). Ludvika kn: 1 ex 8.5. Ludvika stad (Thorild Jonsson, Pelle

Adenäs). Gagnefs kn: 2 ex maj, trolig häckning, max 6 ex sommar och höst i Nordåker med omgivande byar (Pelle Florell m.fl.). Malungs sn: 2 ex 1.6, 1 ex 28.12. Ö. Fors (Hans Erik Eriksson). Mora kn: 1 ex 17.2-5.5. Mora lasarett (Bengt Oldhammer, Magnus Strömberg), 1 ex 29.5 Utanmyra (Per Danielsson), 1-2 ex 3.5 Trunna (Lars Hansson). Uppgifter om utvecklingen av Leksand-Insjön-populationen har inte rapporterats. Det är intressant att se om uppgången i Borlänge kommer att resultera i en återhämtning av stammen även i övriga delar av Dalarna.

BERGUV *Bubo bubo*

Fem häckningar har rapporterats. Därutöver har berguv hörts eller setts på 19 lokaler. Rapporteringen till rik är troligen fortfarande ofullständig.

FJÄLLUGGLA *Myieta scandiaca*

Två observationer gjordes i Malungs sn med några dagars mellanrum: 1 ex 12.10 Ripfjället (Sven-Ake Danielsson, Gert Söderman), 1 ex 15.10. Svanlundheden, Öje (Janne, Anna och Ulla Dahlén).

HÖKUGGLA *Surnia ulula*

Två häckningar rapporteras från Lima sn (Börje Flygar). 18 fynd fördelar sig kommunvis: Hedemora 2, Ludvika 2, Smedjebacken 1, Gagnef 3, Malungs sn 3, Lima sn 1, Mora 1, Orsa 2, Älvdalens sn 1, Särna sn 2, Idre sn 1. 12 av fynden gjordes under jan-maj, ett i juni och sex i sept-nov. Få häckningar och svaga invasionsrörelser med andra ord.

KATTUGGLA *Strix aluco*

Häckning i Västerdalarna skedde liksom flera tidigare år i Nordanåker, Vansbro kn (Arne Johansson).

Fynd i område 1: 1 ex 8.3 Nybolets fäb., Älvdalens sn. (Lars-Olof Grund, Lars-Göran Hansson)

LAPPUGGLA *Strix nebulosa*

Häckning: 1 par häckade inom Leksands kn (Gunnar Lind). Boet övergavs efter 2 veckor förmodligen pga födobrist. Boet innehöll 2 ägg samt 2 döda embryon som bedömdes vara 2 veckor gamla. Ytterligare 1 par häckade sannolikt ca 5 km från det ovanstående. Hannen hördes ropa regelbundet och vid åtminstone ett tillfälle sågs både hona och hanne.

Övriga vårvinterfynd: Ett massuppträdande utan tidigare motstycke skedde runt årsskiftet 1992-1993 omkring Siljan. Ca femtioalet ex observerades: Som mest 3 ex 6.1-juni Siljansnäs sn (Conny Land m.fl.). 2-3 ex 23.1-30.1, 1 ex 7.2 Vinås, Mora kn. (Bengt Oldhammer, Niclas Eklund m.fl.). 2 ex slutet av jan-17.2 Budasmyren, Mora kn. (Folke Härskog, Magnus och Jenny Strömberg, Lars Hansson), 2 ex slutet av jan-feb Bergkarlåsfloten, Mora kn. (Folke Härskog), 1 ex 11.2 Jäsenmyrarna, Orsa kn. (genom Lars Malimberg), 1 ex 27.1 Solleron, Mora kn. (Jukka Väyrynen), 1 ex 13.2 Gesunda, Mora kn. (Evert Fredriksson, Donald

Lappuggla. Foto Tero Niemelä.

Rehn, Hans Nordin), 1 ex 14.2 Färnäsängar, Färnäs, Mora kn. (Sten-Erik Bohlin, Ghia Bohlin), 1 ex mars Stackmora, Orsa kn. (Peter Cederholm), 1 ex 15.3 Kvåksels Fåbod, Orsa kn (Dic Matsiofva), 1 ex trafikdödat, 20.4 Moåsen, Leksands kn (gm Staffan Müller). 1 ex april mellan Torrvål och Maggås, Orsa kn. (Jonas Johansson). Invasionen berörde även mer sydliga delar av landskapet: 1 ex 8.2. Kornsjön, Avesta kn. (Hans Brandt), 1 ex 13.2 Spjutbo, Hedemora kn. (svarar-rapport), 1 ex 20.4-25.4 Sundborn, Falu kn. (Lars Wallström, Joakim Ehns m.fl.).

Höstfynd: 1 rovfågelslaget ex 17.10. Havalberget, Lima sn. (Leif Thuresson), 1 ex ca 30.10. Vålberget, Öje, Malungs sn. (Henning Argårds genom Bertil Heimerlsson), 1 ex 1.12-18.12. Viksberg, Smedjebackens kn. (Tony Larsson. Leif Ledelin m.fl.).

Tillägg 1992: 1 ex mars Härkemåkk, Mora kn (Dic Matsiofva), 1 ex april Gäsen, Orsa kn (Dic Matsiofva).

HORNUGGLA *Asio otus*

Häckningar: Vanan, Avesta kn. (Joakim Ehms), Bruntbo, Sätters kn. (Ralf Lundmark), Romme, Borlänge kn. (Per Erik Klasson), Ornäs, Borlänge kn. (Lars-Erik Nilsson), Utendal, Borlänge (Yngve Johansson), Barberget, Borlänge (Yngve Johansson), Laxtjärn, Malungs sn. (Harry Hedman, Bror-Erik Larsson, Börje Flygar), Östäng, Älvdalens sn. (Lars-Olof Grund). Häckningen i Malungs sn. var en markhäckning.

JORDUGGLA *Asio flammeus*

Häckning: Stackharen, Hovran, Hedemora kn. (Jan-Erik Westlund)

Obs under häckningstid: 1 ex 18.6. Sjöbotten, Djura, Gagnefs kn. (Pelle Florell).
1 ex maj/juni Limsjön (Staffan Müller).

Vinterfynd: 1 ex 5.12 Rudorna, Borlänge kn (Yngve Johansson).

HORN-/JORDUGGLA *Asio otus/flammeus*

Vinterobs: 1 ex 30.12. Orsa (Lars Hansson).

PÄRLUGGLA *Aegolius funereus*

Häckningar: Borlänge kn 7 (Hasse Hedin, Bo Eriksson), Smedjebackens kn. 3 (Jan Hellström m.fl.), Malungs sn. 11 (Lars Halvarsson, Bror-Erik Larsson m.fl.), Lima sn. 7 (Börje Flygar)

NATTSKÄRRA *Caprimulgus europaeus*

Avesta kn: 1 ex 2.6 Stusshyttan (Joakim Ehms), 3 spelande, 2 honor 30.6 By (Åke Persson, Peter Dahlin), 3 spelande 10.7 Axmossen (Mats Forslund), 3 spelande 16.7 östra sidan av Rossen (Mats Forslund). **Falu kn:** 2 spelande 1.7, 1 ex 3.7. Uvnäs (Kalle Bergström, Sten-Erik Bohlin, Ghia Bohlin), 2 ex 1.7 Gillermyran, Holtåkt (Kalle Bergström, Fredrik Friberg), 1 ex 1-3.7. Jämtbodammen (Fredrik Friberg, Johan Lindholm, Linda Larsson), 1 ex 24.8. Ål tjärn (Lotta Bonde). **Mora kn:** 1-2 spelande 12.6-26.6, 1 spelande 5.7. Bonåsheden (Bertil Rahm, Håkan Olsson, Marie Olsson)

TORNSEGLARE *Apus apus*

Massuppträdande: 3000-4000 ex 30.5. Sundbornsån, Falu kn. (Fredrik Friberg).

KUNGSFISKARE *Alcedo atthis*

Häckningar: Hedemora kn 2 (Jan Hellström, Jan-Erik Westlund m.fl.), Borlänge

kn. 1 (3 kullar) (Sune Norström, Johan Gelling Nyström m.fl.), Gagnefs kn. minst 3 (Conny Trogen, Nils Pers), Orsa kn. 1 påbörjad (Lars-Göran Hansson, Thomas Jågas). En misstänkt häckning rapporteras från Sätters kn (Peter Dahlin). Övriga observerade ex fördelar sig kommunvist enligt: Avesta 3, Säter 2, Borlänge 8, Ludvika 4, Vansbro 2, Leksand 2, Lima sn. 1. Bland dessa fynd finns tre par. En stor majoritet av häckningar och obs är knutna till Dalälven. Populationen tycks ligga på samma nivå som de senaste åren, trots fortsatt milda vintrar.

HÄRFÅGEL *Upupa epops*

2 ex 12.4 Stumsnäsflyten, Vikarbyn, Rättviks kn (Lars, Anders & Olle Thalén). 1 ex en dag i aug. Berga, Transtrands sn. (Gunnar Nilsson). 1 ex 4.9 Getbo, Smedjebackens kn. (Rolf & Inger Ström). 1 ex 28.10 Häradsbygden, Leksands kn (Bogdan Persson). 1 ex (ev. samma?) oktober Övermo, Leksands kn (Staffan Müller).

Sex fynd är något fler än vad som setts på senare år. Vårt att notera är att det är fjärde året på rad som härfågel setts i Malungs kn.

GRÅSPETT *Picus canus*

Ingen häckning har konstaterats. Par har setts på sex lokaler. Fynden fördelar sig kommunvist enligt följande: Avesta 2, Hedemora 1, Säter 1, Smedjebacken 1, Ludvika 2, Falu 4, Gagnef 1, Leksand 2, Vansbro 4, Malungs sn. 6, Lima sn. 8, Mora 4, Orsa 4, Älvdalens sn. 4, Särna sn. 2. Från Idre sn. uppges ett flera fågelbord blivit besökta (Alf Nordin). Antalet fynd har en klart uppåtgående trend. 1993 års fynd ligger i nivå med rekordåren 1991-1992. Från att tidigare varit sedd främst i de södra landskapsdelarna gjordes 1993 de flesta fynd i nordvästra Dalarna.

GRÖNGÖLING *Picus viridis*

Fynd i område 2: 1 hane 6.4 Lindesnäs, Vansbro kn. (Janolof Granberg), 1 ex 25.7 Rutån, Vansbro kn. (Tony Tysk), 1 ropande ex v. 17- v. 22 Öje, Malungs sn. (Bertil Helmersson), 1 ex juli-sept. Oljansbyn, Orsa kn. (Annika Rullgård).

VITRYGGIG HACKSPETT *Dendrocopus leucotos*

Den enda häckningen skedde i Avesta kn. (Joakim Ehms, Lars Johansson, Mats Forslund). *Dessutom rapporteras en blandhäckning med större hackspett från Borlänge kn. (Gunnar Bäck m.fl.).

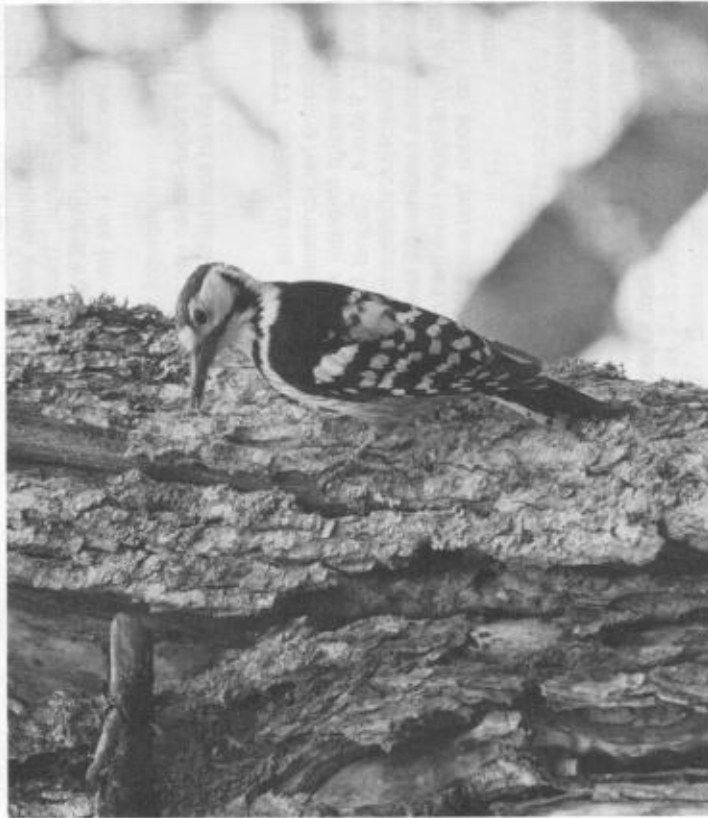
Övriga fynd: 1 hona 6.2 Stadarna, Avesta kn. (Berndt Söderlund), *1 ex 20.7 samt 24.8 Hastfloten, Mora kn. (John-Erik Thore)

MINDRE HACKSPETT *Dendrocopus minor*

Kommunvis fördelning av lokaler varifrån mindre hackspett rapporterats: Avesta 6, Hedemora 4, Säter 2, Smedjebacken 5, Ludvika 8, Borlänge 7, Falu 16, Vansbro 3, Malungs sn. 3, Lima sn. 6, Leksand: 9 Rättvik 1, Mora 4, Orsa 6, Älvdalens sn. 1, Idre sn. 1. Häckning kunde konstateras i 13 fall.

TRETAG HACKSPETT

Picoides tridactylus
Fyra häckningar har rapporterats, vid Övermora fab., Borlänge kn. (Lars-Erik Nilsson), Granåsens fab., Falu kn. (genom Kalle Bergström), Tyngsberget, Malungs sn. (Bror-Erik Larsson) (2 juv 10.8), samt vid Skinnarånget, Orsa kn. (Lars Hansson, Thomas Jågas), Häckning skedde troligen även vid Dalkarsnäs, Sätters kn. (Anders Johansson). Lokaler där övriga fynd gjorts fördelar sig kommunvist enligt: Avesta 1, Säter 1, Smedjebacken 2, Ludvika 3, Borlänge 4, Falun 1, Gagnef 1, Leksand 8, Vansbro 2, Malungs sn. 10, Mora 2, Orsa 6, Älvdalens sn. 4, Särna 1, Idre 2. På fem av dessa lokaler har par setts.

Vitrygig hackspettshane. Foto Svanke Joelsson.

SANGLÄRKA

Alauda arvensis
Sen observation: 1 ex 27.11 Rudorna, Borlänge kn (Gunnar Bäck).

TRÄDLÄRKA

Lullula arborea
1 ex 13-14.4 Nedre Källsarvet, Rog, Falu kn (Sten-Erik Bohlin). 1 ex 17.4 Fågelgårdet, Sunnansjö, Ludvika kn (Bertil Rahm, Mikael Olsson m.fl.). 1 ex 25.5 Garpenberg, Hedemora kn (Sten-Erik Bohlin). 2 ex 14.6 Bäcka, Orsa kn (Lars Hansson). 1 ex 21-22.9 Hötjärn (Bertil Rahm, Thorild Jonsson, Pelle Adenäs m.fl.). 1 ex 26.9 Nedre Fåran, Holmsjöområdet (Hans Hedén). 1 ex 9.10 Hötjärn (Peter & Petter Ohlsson).

Tredje året i rad med trädlärkor vid Rog.

BERGLÄRKA

Eremophila alpestris
23 (!) ex 25.4 Hötjärn (Pelle Adenäs). Minst 2 ex 26.4 samma lokal (Joakim Ehns m.fl.). 1 ex 24.9 Björnsbo, Smedjebackens kn (Jan Helieström).

Observatören i Hötjärn 25.4 letade efter "minst 2" berglärkor som setts tidigare på dagen och blev mäktigt förvånad när inte mindre än 23 ex hoppade fram ur gräset. Tidigare har som mest 15 ex setts även det i Ludvika kommun, Nyckelmýren 23.3. 1967.

HUSSVALA

Delichon urbica
Tidlig obs: 1 ex 24.4 Kavelmora, Falu kn (Owe Olsson).

*STÖRRE PIPLÄRKA

Anthus novaeseelandiae (0,1)
1 1K 21.9 Hötjärn (Bertil Rahm).

Första fyndet för rapportområdet för en väntad art. Separat artikel om fyndet kommer att publiceras i FID.

RÖDSTRUPIG PIPLÄRKA

Anthus cervinus
Vårfynd: 1 sj 9.5 Fågelgårdet, Sunnansjö, Ludvika kn (Pelle Adenäs). 1 sj 10.5 Sörbogrundet, Hovran (Joakim Ehns).

Höstfynd: 40 fynd av tillsammans ca 65 ex rapporterades under perioden 12.8-20.9.

Arten fortsätter att öka under höstflyttningen. Troligen får det anses som en "svarareffekt". När man hör att andra ser en art åker man själv ut och letar.

GULÄRLA

Motacilla flava
Stor flock: Minst 250 ex 15.5 Hörksbyn, Ludvika kn (Bertil Rahm).

Troligtvis den största flocken som noterats i landskapet.

FORSÄRLA

Motacilla cinerea
Häckningar: 8 konstaterade häckningar varav 1 misslyckad. Kommunfördeelingen var: Sätters kn: 2 par (Peter Dahlin m.fl; Bo Eriksson m.fl.). Hedemora kn: 1 par (Jan-Erik Westlund). Borlänge kn: 2 par (Gunnar Bäck m.fl.). Smedjebackens kn: 1 par (Håkan Dahlström, Pelle Adenäs). Transtrands sn: 3 par (Juhani Vuorinen).

Årets 8 häckningar för upp totalsumman t ill 27. Första häckningen (och 4:e fyndet !) i Hedemora kn. Första fyndet gjordes 1992 och det andra och tredje är liksom det femte.

Övriga fynd: Hedemora kn: 1 hona 13.6 Kloster (Jan-Erik Westlund). 1 hona 16.6 Brunna, Hovran (Jan-Erik Westlund). 1 juv 6.9 Hedemora stad (Jan-Erik

Westlund). Sätters kn: 1 ex 4.4 Grångshammar (Pelle Adenäs). 2 ex 11.4 Jutslottet, Solvarbo (Peter Dahlin m.fl.). Borlänge kn: 1 ex 14.4 Stora Holmsjön (Gunnar Bäck m.fl.). 1 hona 14.4 Torsång (Fredrik Friberg). 1 hona "april" Tunaåstrand ("Tunarapparna"). 1 par 5.5 Domnarvet (Björn Johansson). Falu kn: 1 ex 18.4 Tarsån (Kalle Bergström). 2 hannar 19.8 Lönnemossen (Gunnar Johansson). Orsa kn: 1 ex mej-juni Helvetesfallet (Lars Hansson, Thomas Jågas). Lima sn: 2 ex 22.5 Femån, Hammarsbyn (Juhani Vuorinen). Transtrands sn: 1 par 22.5 Sälentugan (Juhani Vuorinen). 1 ex varnande 17.6 Horrundvallen (Juhani Vuorinen). Älvdalens sn: 1 hanne 28.5 och 1 ex 11.7 Rotensugnet (Lars-Olov Grund, Lars-Göran Hansson).

Arten är fortfarande "på gång".

***ENGELSK SÄDESÄRLA** *Molucilla alba yarelli* (2, 1)
1 hanne 16-18.4 Legranäs, Mora kn (Magnus & Jenny Strömberg).

Tredje fyndet av denna västliga ras av sädesärla. De förra var 1 ex 12.5.1973 Stimmerbo, Smedjebackens kn, 1 ex 1.5.1982 Hunsen, Svärdsjö, Falu kn. Observera att ett tidigare publicerat fynd från 1977 nu åter är under behandling liksom fågeln från 1992.

GÅRDSMYG *Troglodytes troglodytes*

Vinterfynd: 1 ex jan-feb Säterdalen, Sätters kn (Peter Dahlin, Göran Johansson). 1 ex 14.2 Frostbrunnsdalen, Borlänge kn (Ulla Olofsson). 1 ex 15.1 Avesta (Joakim Ehms). 1 ex 18.1 Vassviken, Toftbyn, Falu kn (Kalle Bergström). 1 ex 24.1-13.3 Norrviken (Lars Hansson, Jorge Lintrop, Magnus Strömberg). 1 ex 7.2 Ljusterbo, Sätters kn (Peter Dahlin). 1 ex 9.2 Kyrkbyfjärn (Kalle Bergström). 1 ex 20.2 Svinesjön (Sten-Erik & Ghia Bholin). 1 ex 21.2 Lövhyddan, Falu kn (Hans Hedin).

9 olika fåglar sågs under årets första månader. Tidigare fanns det bara 11 vinterfynd totalt.

JÄRNSPARV *Prunella modularis*

Vinterfynd: 1 ex 3.1 Snickargatan, Nämnsbo, Sätters kn (Peter Dahlin, Göran Johansson). 1 ex "vid ett tillfälle under vintern" Grimsåker, Malungs sn (Gunnar Wallberg).

Ca 5 vinterfynd finns rapporterade tidigare.

RÖDHAKA *Erithacus rubecula*

Vinterfynd: 1 ex "vid ett tillfälle under vintern" Grimsåker, Malungs sn (Gunnar Wallberg). 1 ex 1.1 Trädgårdsgatan, Ludvika (Thorild Jonsson, Pelle Adenäs). 1 ex 11.1 Liden, Malungs sn (Harry Hedman). 1 ex 15.1 Avesta (Joakim Ehms). 1 ex 20.1 Vansbro (Ingrid Granberg). 1 ex 25.1 och 20.2 Polhemsvägen, Falun

Rödhaake. Foto Svante Joelsson

(Kalle Bergström). 1 ex 20.2 Siljansågen, Mora kn (Magnus Strömberg). 1 ex 21.2-4.3 Alderbacken, Mora kn (Elisabeth Jansson). 1 ex feb-mars Vansbro (Olle Windahl).

Under december 1992 noterades 8 ex., 2 av dessa är även rapporterade detta år men 9 är "nya". Totalt sågs alltså 17 rödhakar vintern 92/93 att jämföra med totalt 5 vinterfynd tidigare.

NÅKTERGAL *Luscinia luscinia*

Ca 108 sj fåglar rapporterades vilket är mer än en fördubbling av 1992 års antal! Det gamla "rekordet" var från 91 med 48 ex. En stor del av ökningen stod Avesta kn för. Från 5 ex 92 till 44 ex 93. En inventering av nattsångare genomfördes under året men troligtvis skedde även en "äktat" ökning av arten. Andra näktergaliska trakter var Hovran med ca 20 sj ex och Borlänge med ca 15 sj ex. Inom Smedjebackens kn sjöng 5 ex mot förra årets 2. Den nordligaste fågeln var 1 ex vid Limsjön. Tidigaste fyndet gjordes 14.5. Nämnas kan även 1 nyss flygg unge som ringmärktes 30.7 vid Hällagrundet, Hovran.

SVART RÖDSTJÄRT *Phoenicurus ochruros*

Häckning: 1 ex. 2 par gjorde häckningsförsök inne i centrala Falun (John-Erik Ringsén, Birger Roos, Leif Berglund). Minst 3 adulta ex fanns på lokalen 1-29.6. Tredje häckningen i landskapet.

Övriga fynd: 1 hona 16.4 Islingsby, Borlänge kn (Yngve Johansson). 1 hanne 19.4 Hamnen, Smedjebacken (Pelle Adenäs). 1 sj. ad hanne 31.5-5.6 Centrala Falun (ej samma som häckningen) (Fredrik Friberg). 1 sj. 31.5, 1 ad hanne 22.6 samt 1 honfågad 15.7 Syrafabriken, Falun (Fredrik Friberg m.fl.). 1 sj 2K

hanne 5-6.6 Södra Mariegatan, Falun (Fredrik Friberg). 1 sj. 6.6 Garvargatan, Falun (Fredrik Friberg). 1 2K hanne 16.10 Heros, Smedjebacken (Håkan Dahlström). 1 honfågla 24.10 Lusmyren, Borlänge kn (Bo Eriksson).

5-6 fåglar inne i centrala Falun tyder på att arten fått ordentligt förfäste där. Dessutom sågs 2 ex strax utanför staden vid Syrafabriken. Vid 91 och 92 års häckokal i Smedjebacken gjordes bara ett fynd men området är ett svårtilgängligt, inhängat industriområde.

RINGTRAST *Turdus torquatus*

Vårfynd: 2 ex vecka 14 Öje, Malungs sn (Bertil Helmersson). 1 ex 18.4 Västerbyhytta, Söderbärke, Smedjebackens kn (Håkan Dahlström). 5 ex 22.4.2 ex 23.4. 1 hanne 24.4 Halvars, Ludvika kn (Ulif Svensson, Pelle Adenäs, Bertil Rahm m.fl.). 1 hanne 24.4 Marnåstjärn, Ludvika kn (Peter & Petter Ohlsson). 1 hanne 24.4 Sexen, Söderbärke, Smedjebackens kn (Håkan Dahlström). 2 hannar 24.4 Snöån, Smedjebackens kn (Sören Karlsson).

På 3 dagar ses 9-12 ex i Västerbergslagen. Halvars utanför Ludvika är en populär lokal för arten i slutet på april.

Sommarfynd: 6 hannar 18.6 Molnet, Nipfjället, Idre sn (Joakim Ehms, Lars Hansson). 1 sj 19.6 Fulufjället (Joakim Ehms, Lars Hansson). Minst 5 ex 19.6 Nipfjället, Idre sn (Marie Olsson m.fl.). 2 hannar, 1 hona 26.6, 7.7 Nipfjället, Idre sn (Jan Wilhelmsson, Bertil Rahm m.fl.). 1 hanne, 2 honor 8.7 samma lokal (Gunnar Bäck) samt 1 ex 15.7 (Sten-Erik & Ghia Bholin).

BJÖRKTRAST *Turdus pilaris*

Stora flockar: "Flera 1000-flockar" januari Smedjebacken (Håkan Dahlström m.fl.). 500 ex 2.1 Hornedal, Avesta kn (Joakim Ehms). 500 ex 10.1 Söderbärke, Smedjebackens kn (Jan Hellström m.fl.). Ca 1000 ex oktober Limsjön (Staffan Müller). Ca 1000 ex 14.10 Renbyn, Falu kn (Fredrik Friberg).

1992 års stora decemberflockar fanns kvar in i januari. Höstens flockar drog bort innan vintern kom.

RÖDNINGETRAST *Turdus iliacus*

Vinterfynd: 1 ex 2-3.1 Hagvågen, Ludvika (Bertil Rahm, Thorild Jonsson, Pelle Adenäs).

Flera fynd gjordes under december månad men endast en fågel var kvar efter årsskiftet.

GRÄSHOPPSSÅNGARE *Locustella naevia*

Totalt rapporterades 124 sjungande fåglar med följande kommunfördelning (1992 års antal inom parentes): Avesta: 52 i (10), Hedemora: 11 (ca 35), Säter: 8 (4), Borlänge: 31 (29), Smedjebacken: 2 (1), Ludvika: 1 (1), Falun: 4 (5), Gagnef: 0 (3), Leksand: 9 (4), Rättvik: 1 (0), Vansbro: 0 (1), Mora: 1 (1), Orsa: 4 (2).

Avesta svarade för nära nog hälften av årets fynd. Detta som ett resultat av den nattsångarinventering som genomfördes detta år (se FiD 93:3). Antalet fynd i Hedemora minskade kraftigt men här inventerades arten mera noga 1992! Arten är stark knuten till Dalälvens sträckning och i Västerbergslagen är den nätt och jämt årlig. Årets enda rapporterade häckningar är 3 par i Limsjön. Det första fyndet är från 7.5 och det sista från 15.8, båda på samma lokal- Lindånget.

FLODSÅNGARE *Locustella fluviatilis* (141, 21)

1 sj vecka 21-juni Limsjön (Conny Land, Staffan Müller). 1 sj 31.5 Arängen, Söderbärke, Smedjebackens kn (Håkan & Jan-Erik Dahlström). 1 sj 1.6 Hedemora soptipp (Lars Hansson). 2 sj 3-13.6 (samt 2 varnande 14.7) Storgundet, Bäsingen (Joakim Ehms, Mats Forslund). 1 sj 3-13.6 Bergshyttan, Avesta kn (Joakim Ehms, Berndt Söderlund). 1 sj 5.6 Dalvik, Borlänge kn (Fredrik Friberg, Johan Lindholm). 2 sj 6-8.6 Lusmyren, Borlänge kn (Joakim Ehms, Mats Nyström, Bertil Rahm m.fl.). 1 sj 7-9.6 Hedesjön, Avesta kn (Joakim Ehms, Mats Nyström). 1 sj 7.6 Bengtsbo, Avesta kn (Joakim Ehms). 1 sj 7-13.6 Karibo, Avesta kn (Joakim Ehms). 1 sj 8-18.6 Rommeholen, Borlänge kn (Sune Norström m.fl.). 1 sj 8.6 Anstahyttan, Fäggeby, Sätters kn (Peter Dahlin, Göran Johansson). 1 sj 8.6 Forsbo, Stora Skedvi, Sätters kn (Peter Dahlin, Göran Johansson). 1 sj 8-10.6 Juliarbo, Avesta kn (Joakim Ehms). 1 sj 9.6 Hångsarvet, Borlänge kn (Anders Danielsson, Johan Gelling-Nyström). 1 sj 13-17.6 Saxe, Söderbärke, Smedjebackens kn (Håkan Dahlström, Pelle Adenäs m.fl.). 1 sj 13.6 Nyhyttan, Hedemora kn (Torbjörn Jansson). 1 sj 18.6-juli Vikarbyn, Rättviks kn (Lars & Anders Thalén). 1 sj 18.6 Sjöbotten, Djura, Gagnefs kn (Pelle Florell). 1 sj 19-21.6 Stora Tolvsbo, Söderbärke, Smedjebackens kn (Torbjörn Jansson, Håkan Dahlström m.fl.).

21 flodsångare är det högsta antal som rapporterats någonsin. Inom nattsångarinventerade Avesta kn räknades hela 7 sj fåglar in. Lägg även märke till de 2 varnande fåglarna i juli. En indikation på landskapets första häckning?

*VASSÅNGARE *Locustella luscinoides* (2, 1)

1 sj 25.5-8.6 Norrviken (Jorge Lintrup, Pär Johansson m.fl.).

Redan året efter de första fynden kom så det tredje. Anmärkningsvärt är väl att fågelin satt så långt norrut som på Sollerön.

SÄVSÅNGARE *Acrocephalus schoenobaenus*

Nordliga fynd: 1 sj 29.5-30.7 Lindånget (Magnus Strömberg m.fl.). Minst 7 sj 19.7 Norrviken (Magnus Strömberg).

Under ringmärkningen vid HällagrunDET, Hovran märktes 133 ex mellan 9.5 och 12.9 (Jan Forslund, Joakim Ehms).

BUSKSÅNGARE *Acrocephalus dumetorum* (26, 10)

1 sj 1.6 och 15.6 Artsjön, Falu kn (Sten-Erik & Ghia Bholin). 1 sj 3.6 Rudö, Avesta kn (Joakim Ehms). 2 sj 3-8.6 Brunnsjön, Hedemora kn (Bengt Persson

m.fl.), 1 sj 4.6 Rältaån, Djura, Leksands kn (Conny Trogen, Pelle Fiorell), 1 sj 5-11.6 Holen, Orsa kn (Lars Hénsson, Thomas Jåges m.fl.), 1 sj 12.6 Gassarvet, Leksands kn (Conny Land), 1 sj 13.6 Svinösjön (Lennart Bratt), 1 sj 15-19.6 Sorbo, Söderbärke, Smedjebackens kn (Håkan Dahlström, Håkan Olsson m.fl.), 1 sj 17-26.6 Karibo, Avesta kn (Joakim Ehms, Berndt Söderlund).

10 fynd är högsta noteringen någonsin och nära nog hälften av den tidigare totalsumman. Tyvärr är endast 4 av fåglarna dokumenterade med bandinspelningar (Brunnsjön, Holen och Sorbo) och de andra är endast skriftligt beskrivna. Rik uppmanar alla som hör busksångare att försöka spela in sången. Att bedöma ett fynds riktighet rättvist från en skriven blankett är så gott som omöjligt.

KÄRRSÅNGARE *Acrocephalus palustris*

Häckningar: 3 par Rommeholen och 2 par Lusmyren, Borlänge kn (Sune Norström). 1 Limsjön uppges "troligen 3 par häcka" (Staffan Müller).

Övriga fynd: 39 fynd av sjungande fåglar. Kommunfördelningen var (med 1992 års antal inom parentes): Avesta: 6 (1), Hedemora: 6 (10), Säter: 1 (2), Smedjebacken: 1 (2), Ludvika: 1 (1), Borlänge: 15 (13), Falun: 1 (5), Gagnef: 1 (1), Vansbro: 0 (2), Leksand: 3 (4), Rättvik: 1 (3), Mora: 2 (1), Orsa: 1 (3), Malung: 0 (1), Älvdalen: 0 (0).

10 färre sjungande fåglar än 1992. Ökningen i Avesta respektive minskningen i Hedemora antyder att skillnaderna till stor del på hur pass intensiv nattsångarbevakningen är. I t.ex. Västmanland har det noterats en nedgång på senare år.

RÖRSÅNGARE *Acrocephalus scirpaceus*

Resultatet av detta andra år med fullständig rapportering blev följande: Borlänge kn: 10 sj, Falu kn: ca 20 sj, Hedemora kn: 3 sj, Limsjön: ca 30 par häckande, Mora kn: fler än 50 sj, Orsa kn: 2 sj, Smedjebackens kn: 34 sj, Sätters kn: 1 sj, Avesta: 4 par häckande.

Rapporterna från t.ex. Limsjön samt Mora och Smedjebackens kommuner visar att arten är vanlig i områden med bladvass. I Säter, som så gott som helt saknar denna biotop, är bara 1 ex rapporterat. Hedemora kommun måste hysa åtskilliga rörsångare i t.ex. Svinösjöns och Flinesjöns vassar. Vi fortsätter med fullständig rapportering ett år till med hopp att få in något från de nu "tomma" kommunerna.

TRASTSÅNGARE *Acrocephalus arundinaceus* (13,1)

1 sj 6.6-12.7 Storgundet, Båsinge (Joakim Ehms m.fl.)

Föregående fynd noterades 1989. Inom Avesta kommun har nu 3 fynd rapporterats. Hedemora "leder" med sex fynd, det senaste 1988.

HÖKSÅNGARE *Sylvia nisoria* (2,1)

1 ex ringmärktes 11.8 Limsjön (Staffan Müller).

Ett tidstypiskt fynd av denna ofta gäckande art. Många av de fynd som noteras i t.ex. Närke kommer just från ringmärkning och det skall bli intressant att se om antalet fynd i Dalarna ökar när regelbunden fångst med slöjnat nu sker på flera håll i landskapet.

SVARTHÄTTA *Sylvia atricapilla*

Vinterfynd: 1 hane 1.1 Isingsby, Borlänge kn (Eddine Hodi, Yngve Johansson). 1 hona 3.1 Snickargatan, Näämsbo, Sätters kn (Göran Johansson). 1 hane 23.1-28.2 Nås, Vansbro kn (Bengt Ehrnström). 1 hane 30.1 Vindeigatan, Ludvika (Helene Malmberg, Jan Nordin). 1 hane 30-31.1 Hammarbacken, Ludvika (Lars Persson m.fl.). 1 hane 25.2-mars Kyrkbyn, Djurmo, Gagnefs kn (Berit Berg, Jan-Eric Berg). 1 hane feb Djurmo, Gagnefs kn (Ingall Paulsen-Andersson).

Sena höstfynd: 1 hane 16.11 och 1 hona 19.11 Stenslund, Falu kn (Lotta Bonde). 1 hona 24.11 Nygårdsdalen, Borlänge kn (Ulla Olofsson).

7 fynd under januari-februari är rekordartat. Under december 92 noterades 3 fåglar varav 2 ej sågs efter årsskiftet.

Svarthätta. Foto Svante Joelsson.

***LUNDSANGARE** *Phylloscopus trochiloides* (10, 7)

1 sj 26-28.5 Ångarna, NO Säterdalen, Sätters kn (Peter Dahlin m.fl.). 3 sj 11-18.6 Säterdalen/Norrdalen, Sätters kn (Yngve Johansson m.fl.). 1 sj 18.6 Solvarboravinen, Sätters kn (Yngve Johansson). 1 sj 26.6-10.7 Nygårdsdalen, Borlänge kn (Anders Johansson, Yngve Johansson). 1 sj 28.7 Fråmby, Falu kn (Lars Wallström).

Samtliga fåglar utom den i Falun finns inspelade. Sju fynd är nästan en fördubbling av det tidigare resultatet. Sätters kommun, som i år hyste 5 fåglar, har mycket lämpliga biotoper för arten och märkligt nog har inget fynd noterats där tidigare.

MINDRE FLUGSNAPPARE *Ficedula parva* (95, 9)

1 sj 12.5 Ljusterbro, Sätters kn och ev. samma 31.5 samt 10.6 Säterdalen, Sätters kn (Peter Dahlin, Yngve Johansson). 1 sj 19.5 Valla by, Horndal, Avesta kn (Mats Forslund). 1 sj 25.5 1 km S Valla By, Horndal, Avesta kn (Mats Forslund). 1 sj 25.5 Sundsnäs, Leksands kn (Staffan Müller) och även 2 sj där i skiftet maj/juni (Conny Land). 1 sj 1.6 Rankholmen, Flinesjön (Joakim Ehms, Lars Hansson). 1 utfärg. hanne sj 6.6 Hötjärn (Bertil Rahm). 1 sj 8.6 1.5 km SSO Kyrkbytjärn (Fredrik Friberg). 1 ex 26.6 Spånsberget, Borlänge kn (Anders Johansson).

Andra året i rad med en hög notering.

SKÄGGMES *Panurus biarmicus*

Häckning: Flera ungfåglar sågs vid Norrviken under juli (Per Danielsson, Magnus Strömberg). Flera häckningar genomfördes även vid Limsjön (Staffan Müller).

Första häckningarna för landskapet men helt väntade efter "invasionen" 91/92. Med all sannolikhet häckade arten även i Hedemoratrakten men detta kunde aldrig konstateras.

Övriga fynd: Som mest 10 ex jan-feb Flinesjön (Jan Forslund m.fl.). Regelbunden sedd/hörd under vintern vid Svinesjön och som mest 12 ex 9.5 (Sten-Erik & Ghia Bholin). Vid Norrviken upptäcktes 3 ex 24.1 (Johan Ericson). Till Limsjön anlände de första fåglarna i mars (Henry Pollack). Som mest sågs här 8 ex under våren. Ludvika kommuns första fynd blev 1-2 ex 8.5 Lisjön (Pelle Adenäs, Joakim Ehms, Jan-Olov Hedblad). En flock hördes 8.6 Svinesjön (Peter Dahlin, Göran Johansson). De enda höstfynden var 6 ex 23.10 Hovran (Sten-Erik & Ghia Bholin). 1 ex 24.10 och 1 annat ex 20.11 Heros, Smedjebackens kn (Håkan Dahlström). Fynden i Smedjebacken var de andra och tredje för kommunen.

*****KONTINENTAL STJÄRTMES** " *Aegithalos caudatus europæus* (1, 1)

1 ex 26.3 Tyttbo, Avesta kn (Mats Forslund, Malin Ingvar-Nilsson).

Ett ex med mycket tydliga karaktärer för europæus sågs i par med en "vanlig" stjärtmes. Vid senare besök på lokalen kunde fågelin inte återfinnas.

LAPPMES *Parus cinctus*

Arten sågs regelbundet på flera lokaler inom Idre sn.

SOMMARGYLING *Oriolus oriolus* (23, 3)

1 sj 18.5 Asen, Alvdalens sn (Jan Hansson). 1 sj 22.5 Äppelbo, Vansbro kn (Arne Ekström). 1 sj 2.6 Dala-Järna, Vansbro kn (Kristina Halvarsson).

Heila tre fynd men fåglarna i Vansbro skulle kunna vara samma ex. 18.5 är det tidigaste datumet arten konstaterats hittills. 1983 noterades arten 21.5. Än mer anmärkningsvärt är att fyndet gjordes så långt norrut som vid Alvdalen där arten aldrig tidigare noterats. 1886 uppges dock 1 ex skjutet i Idre.

LAVSKRIKA *Perisoreus infaustus*

Sydliga fynd: 4 ex 28.2 Halla Fåbodar, Borlänge kn (Gunnar Bäck). 3 ex augusti Stora Tuna, Borlänge kn (Conny Trogen). 3 ex 13.9 Bjursås, Falu kn (Lotta Bonde). 1 ex 20.11 Gänsen, Ludvika kn (Björn Hedin).

NÖTKRAKA *Nucifraga caryocatactes*

Fynd utanför Garpenbergsområdet: 1 ex (smalnåbbad) 1-31.1 Trädgårdsgatan, Ludvika (Thorild Jonsson m.fl.). Ytterligare 1 ex på samma lokal 13.1 (Thorild Jonsson) och troligen något av dessa 13.1 Hillånget, Ludvika (Gunnar Westman). 2 ex 6.1 och 1 ex 20.6 Hole, Malungs sn (Janne & Börje Dahlén). 1 ex feb-mars Rågsveden, Vansbro kn (Rune Heens). 1 ex början av april Alvdalen (Jan-Erik Johansson). 1 ex 14.8 Sörbo, Hovran (Berndt Söderlund). 1 ex 23.8 Masesgården, Leksands kn (gm Sören Stenberg). 1 ad (smalnåbbad) 4.9 Krylbo, Avesta kn (Mats Forslund). 1 ex 24.9 Ludvika (Håkan Olsson). 2 ex 25.9 Bjørsbo, Söderbärke, Smedjebackens kn (Jan Hellström, Eero Kauramäki). 1 ex 25-26.9 Ytternäs, Lima sn (Olle Eriksson). 1 ex slutet av april Oljonsbyn, Orsa kn (Annika Rullgård). 2 ex (smalnåbbade) mitten av september Bjursås, Falu kn (Lotta Bonde). 1 ex 10.10 Domnarvbron, Borlänge kn (Yngve Johansson). 1 ex 21.11 Vikmanshyttan, Hedemora kn (Jan-Erik Westlund). 1 ex 7.12 Djurmo, Gagnefs kn (Ingall Paulsen-Andersson).

Tillägg 1992: 1 ex 10.10 Barbroacken, Lima sn (Henrik Liljedahl):

En smärre invasion nådde landskapet under hösten 1992 och detta avspeglade sig tydligt i årets rapport.

SVARTKRAKA *Corvus corone corone*

1 ex Djura, Leksands kn "hela året". (Pelle Florell m.fl.).

Fjärde året i rad denna fågel är kvar i byn Rälta. Detta år rapporterades dock ingen samhäckning med grå kråka ha ägt rum. Svartkråkan har dock visat sig vara mycket svårsedd och det är få ornitologer som har fått ögonen på den.

STEGLITS *Cardellius cardellius*

Arton fynd av sammanlagt 90 ex. Överbvägande delen är konstaterade i Smedjebackens kommun med hela 62 ex, som mest 20 ex 20.1 och 23 ex 1.11 vid Heros (Håkan Dahlström). Övriga fynden är från Avesta, Borlänge, Ludvika och Säter. Fynd norr om Falun görs mycket sällan.

****SYDLIG GRASISKA "** *Cardellius flammea cabaret* (0,2)

1 hanne 2.3 Rog, Falu kn (Sten-Erik Bohlin), 1 hanne 26.3 Sunnansjö, Ludvika kn (Pelle Adenäs).

Första två fynden av denna ras i landskapet.

SNÖSISKA *Cardellius hornemanni*

14 fynd av sammanlagt 30 ex med följande kommunfördelning: Smedjebacken: 2 ex, Borlänge: 3 ex, Falun: 3 ex, Gagnef: 2 ex, Ludvika: 2 ex, Leksand: 3 ex, Mora: 12 ex, Orsa: 1 ex, Älvdalen: 2 ex.

Endast två fynd under hösten medan resten gjordes under vinter/vår med sista obs 25.3.

BÄNDELKORSNÅBB *Loxia leucoptera* (39, 9)

1 ex 25.1, 31.1 och 27.10 Rista, Gagnefs kn (Conny Trogen). 3-4 ex 6.3 Vändleberget, Ludvika kn (Bertil Rahm, Håkan Olsson). 1 hanne 8.7 Gammelsättersvallen, Idre sn (Bertil Rahm). 5-6 ex 18.9 Smedjebacken (Håkan Olsson). 2 hannar, 1 hona 30.9 Ludvika (Pelle Adenäs). Minst 20 ex 7.10 Hörksbyn, Grängesberg, Ludvika kn (Bertil Rahm). 15 ex 11.12 Stadshusparken, Borlänge (Solweig & Yngve Elfving).

9 fynd av sammanlagt 50 fåglar är en toppnotering vad det gäller antalet exemplar.

ROSENFINK *Carpodacus erythrinus*

Vid Hällagrundet, Hovran ringmärktes hela 74 ex under säsongen (Jan Forslund, Joakim Ehns).

TALLBIT *Pinicola enucleator*

Fyrtiosju fynd av ca 340 ex fram till början på april. Observationer från Falun, Ludvika, Malung och Orsa dominerar. Ett fynd från maj- Tjåberget, Orsa kn (Bengt Oidhammer). 30 fynd av sammanlagt ca 160 ex från slutet av september. Höstobservationerna är huvudsakligen gjorda inom Malung, Mora, Orsa och Älvdalen.

Tallbit. Foto Tero Niemi.

STENKNÄCK *Coccothraustes coccothraustes*

Tre häckningar rapporterade- Borlänge, Gagnef och Hedemora. Rapporterad från tretton av Dalarnas kommuner -saknas i Rättvik och Älvdalen. Arten ökar helt klart i landskapet och en viss spridning norrut sker också. Stora flockar var: 20 ex 17.1 Saxehammar, Smedjebackens kn (Håkan & Jan-Erik Dahiström). 21 ex 11.3 Isingsby, Borlänge kn (Eddine Hodi, Yngve Johansson).

ORTOLANSPARV *Emberiza hortulana*

En häckning rapporterad från Borlänge kn (Bo Eriksson). Observationer av enstaka sjungande ex i maj-juli från Avesta, Hedemora, Säter, Borlänge, Falun, Leksand och Malung. Borlänge-Leksand framstår som artens kärnområde. Under augusti-september 11 fynd av 20 ex från Lindånget (John-Erik Thore, Magnus Strömberg m.fl.).

VIDESPARV *Emberiza rustica*

Tre häckningar konstaterade, två i Älvdalen och en i Malung. I övrigt 29 fynd av sammanlagt minst 40 ex. Större delen är höstfynd gjorda vid Lindånget som allt mer framstår som den bästa sträcklokalen för arten i landskapet.

SÅVSPARV *Emberiza schoenioides*

Vinterfynd: 1 ex 25.12 Hedemora soptipp (Jan Forslund).

Vid Hällagrundet, Hovran ringmärktes 136 ex under perioden 9.5-24.9 (Jan Forslund, Joakim Ehrl).

FYND EJ GODKÄNDA FÖR PUBLICERING

Havssula

1 ex 7.8.1992 Truts udde, Leksands kn

Blåvingad årtalskedands hybrid

1 hanne 26.4.1993 Fråmbyviken, Falu kn

Mindre skrikörn

1 3K+ 5.6.1993 Hedemora

Silltrut

2 ex 2K 19.5.1992 JanMattsdammen, Ludvika kn

Vitrut

1 ad 6.11.1993 Hamnen, Smedjebacken

Vitvingad trut
1 1K 20.11.1993 Skuthamn, Ludvika

Citron/gulärla

1 1K 3-28.10.1992 Gagnef

FYND UNDER BEHANDLING

Mindre sångsvan

1 ad 3.1.1993 Insjön, Leksands kn

Pilgrimsfalk

1 ad 8.4.1994 Mora

Engelsk sädesärla

1 ex 11-14.3.1977 Sörnäs, Lima sn

1 ex 22-23.8 Malung

Svarthakad buskskvätta (maura)

1 trol. 1K hanne 4.9.1993 Lindånget, Orsa kn

Mindre flugsnappare

1 hanne 29.4.1993 Ludvika

Gransångare

1 ex "Iristis" 20.11.1093 Heros, Smedjebackens kn

Gyllensparv

1-2 ex juni 1993 Koppslahyttan, Borlänge kn

Bäste läsare!
Vi beklagar att nr 2 har blivit försenat. Detta beror på att arbetet med den alltnar omfattande rapporten tagit betydligt längre tid än beräknat. MANUSSTOPP för nr 3 är därför framflyttat till 1 augusti, men vi vill naturligtvis ha in material så snabbt som möjligt. Nr 3 ska enligt våra planer utkomma i september.
Redaktionen